The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. Ķezbers,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
SATURDAY, AUGUST 24, 1963.

LATVIJA
AMERIKĀ

68. n-rs. SESTDIEN, 1963 GADA 24. AUGUSTĀ 13. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH"

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA
Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-3681.

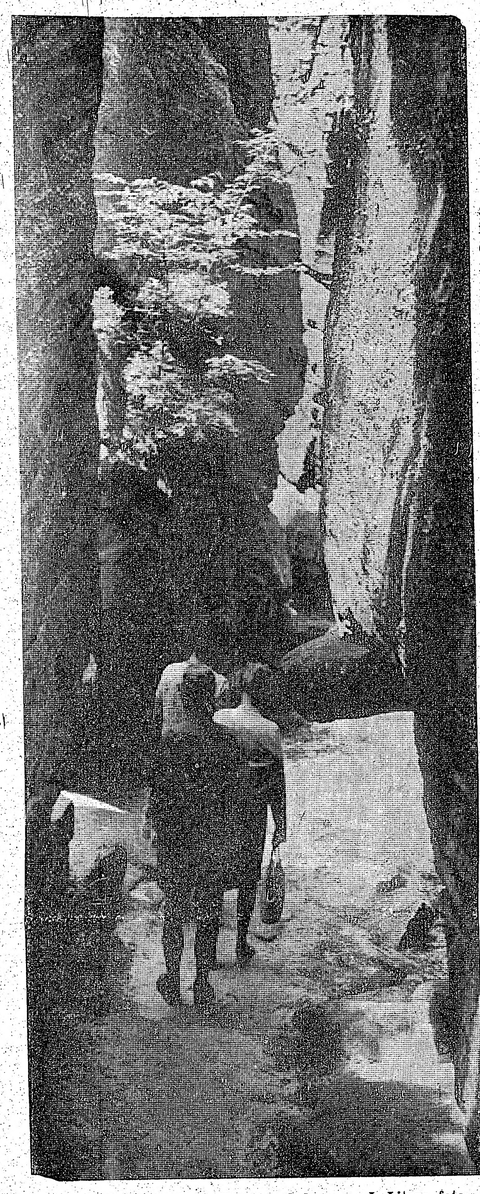

Ģirojums Kanadas kalnos. J. Ligera foto.

UZ VAŠINGTONU

SĪ GADA 28. AUGUSTĀ VAŠINGTONĀ PAREDZĒTAS MASVEIDĪGAS MELNO UN ARĪ BALTO DEMONSTRĀCIJAS PRET RASU SEGREGĀCIJU

Saskaņā ar 1960. gada tautas skaitīšanas datiem Sav. Valstīs ir vairāk nekā 180 miljonu iedzīvotāju, to starpā 18,5 milj. nēģeru. Pēdējo gadu laikā cīņa par nēģeru tiesībām kļuvusi tik plaša un aktūta, Kongresa lēmumi tik lēni, un valdības rīcība tik neapmierinoša, ka šī gada 28. augustā tiek plānotas līdz šim vēsturē plašākās demonstrācijas Vašingtonā.

Uz Vašingtona un Linkolna piemineklim un uz Balto Namu maršēs, tā tagad rēķina, ap 300.000 pilsoņu, vairākumā nēģeri, bet to starpā apmēram ceturtā daļa balto. Soļotāji pārstāvēs duci nēģeru organizāciju balto un melno baznīcas, tāpat balto un melno arodbiedrības, Holivudas filmu zvaigznes un, protams, desmitiem tūkstošu Vašingtonas iedzīvotāju. Sav. Valstu galvaspilsētā pašreiz dzīvo vairāk nēģeru nekā balto.

Vašingtonas demonstrāciju rezultāti ir slēpti pilnīgā tumsā. Teorētiski soļojumam būtu jānotiek bez asinsizliešanas. Bet vai tas būs iespējams? Soļojumam būtu jānotiek klusā mierā, bet vai izdosies atturēt aģitātorus? Demonstrantu grupu, kas dosies uz Balto Namu, prezidents Kenedijs atteicies uzrunāt. Viņš pieņems tikai demonstrantu delegāciju, runāšanu uzticot kādam valdības ministram, ļoti iespējams, virsprokuroram brālim Robertam.

Demonstrantu delegācija prezidentam paredzējusi iesniegt septiņi punktu prasību: 1. cilvēku tiesību likuma pieņemšana pašreizējā Kongresa sesijā; 2. nekavējoties likvidēt rasu segregāciju visās Sav. Valstu pamatskolās; 3. cilvēku tiesību demonstrantu pasargāšana no policijas brutālitātes; 4. jaunu valstsmēroga būvprogrammas pieņemšana un apstiprināšana bezdarba mazināšanai; 5. federāla likuma pieņemšana rasu diskriminācijas izbeigšanai jaunu darbinieku un strādnieku izraudzīšanā; 6. minimālo algu ne zemāku par $2.00 stundā visiem; 7. pašnoteikšanās tiesības Kolumbijas apgabalam, kur iedzīvotāju starpā 57 proc. nēģeru.

Sav Valstu nēģeri uz Vašingtonas demonstrācijām gaida kā uz ūdens kustēšanos. Pilsētas iedzīvotāji to gaida kā vislielāko sērgu. Kur novietot ap 50 specālvilcienu, 3000 autobusu, neskaitāmas automašīnas? Kā paēdināt un pat apguldīt vairāk par pusmiljonu cilvēku? Kā par viņiem gādāt higiēniski? Kaut arī pieplūdums var ilgt ne vairāk kā 24 stundas, pilsētas normālā dzīvē paredz absolūtu paralizi. Daudz ieeitažu būs slēgtas. Tāpat daudz veikalu.

Ņujorkas pilsētas galva Vāgners paziņojis, ka neatkarīgi no krāsas, katram pilsētas darbiniekam, kas grib piedalīties Vašingtonas demonstrācijās, 28. augusts ir brīvdiena. No Ņujorkas vien galvaspilsētā sagaida ap 50.000 cilvēku.

Un tad vēl, protams, paliek jautājums par miera un kārtības ieturēšanu. Vašingtonas un apkārtnes 4000 policistiem pārtraukti visi atvaļinājumi. Viņiem talkā nāks 2400 nacionālās gvardes vīru, 2000 pašu maršētāju iecelti maršali un 1500 nēģeru policistu no Ņujorkas, kas atteikušies no savas nedēļas brīvdienas, lai palīdzētu sargāt demonstrāciju mieru. Un, ja vēl ar to nepietiek, miera un drošības nosargāšanas talkā tiks iesaistītas skaitā nenosakāmas, bet speciāli šādiem gadījumiem apmācītas armijas vienības. Konstitūcijas un Neatkarības avenijas, tāpat Vašingtonas 14. iela gatavojas jau gandrīz vai pilsoņu karam.

Nēģeru un segregācijas problēma vispār Sav. Valstīs tagad sasniegusi tādus apmērus, ka kaut kas neatliekami jādara. Dienvidu valstu gubernātoru patvarība, neievērojot valdības rīkojumus, un Kongresa apātija vairs neapmierina.

Ir pienācis laiks segregācijas likvidēšanai kaut vai tādēļ, ka, šādam stāvoklim turpinoties, Sav. Valstīs vairs nevar nesarkstot uzņemties apspiesto aizstāvju lomu.

Sav. Valstu territorijā ir daudz tādu vietu, kur nēģeru nav gandrīz nemaz. Ir atkal tādas, kur viņu skaits pārsniedz miljonu.

10½ proc. no Sav. Valstu iedzīvotājiem ir nēģeri. Pastāv doma, ka problēmu varētu atrisināt, nēģerus pārvietojot. Ja, piemēram, visā valstī nēģeru ir 10,52 proc., tad jau būtu daudz palīdzēts, vismaz no balto viedokļa raugoties, ja nēģerus pārvietotu un pārvietotu tā, ka minētais 10,52 proc. vairs neeksistētu tikai nacionālā, bet katras atsevišķas AS valsts mērogā! Ievērojams skaits Sav. Valstu senātoru domā, ka pēc vienīdzīga nēģeru sadalījuma pa visu zemi rasu problēma atrisinātos pati no sevis.

Vašingtonas demonstrācijas tomēr būs daudz labāks barometrs. Kā no melnō, tā balto viedokļa raugoties, vienīgi jācer, ka paredzētā milzu pūļa soļošana uz galvaspilsētu neizvērsīsies traģēdijā.

Politika un muļķība

Sajūsma par līgumu daļējai atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai pamazām norimst un drīzi vien var pienākt brīdis, ka tā apklusīs pavisam. Un nebūt ne tādēļ, ka laudis ar šo faktu būtu apraduši.

Trīs lielvalstu sarunu laikā Sav. Valstu militārā vadība nostājās pret atomlīgumu. Bet tas tika parakstīts, un parakstīts tieši tā, kā to gribēja Pad. Savienība. Aiz lielās sajūsmas, ka sarunas beidzot sekmējušās, angļi un amerikāņi to nemaz nepamanīja. Bet militāristi to redzēja, un tagad sāk pacelties arī zinātnieku balsis.

Dr. Edvards Tellers, kas pamatoti tiek uzskatīts par ūdeņražbumbas tēvu, senāta, ārlietu un militārai komitejai uzsvēra, ka ar līgumu, taisīdams politiku, prezidents Kenedijs izspēlējis kolosālu muļķību. Tikai Kenedija politika bijusi vainīga pie fakta, ka 1961.—1962. gada mēģinājumu laikā noticis tikai pavisam niecīgs mēģinājumu skaits atmosfairā. Tieši šai laukā Sav. Valstis esot vistālāk atpalikušas. Apvienojot minētā periodā ierobežoto atmosfairisko mēģinājumu skaitu ar tagadējo aizliegumu atombumbas atmosfairā izmēģināt, krievi ieguvuši lielu trumpi. Pēc Dr. Tellera domām krievi varot atļauties kādu laiku atomieročus atmosfairā nemēģināt, toties amerikāņiem, lai šai laukā krievus panāktu, mēģinājumi atmosfairā absolūti nepieciešami.

VIDĒJIE AUSTRUMI BRIEST KAŖAM

Pirmie šāvieni jau izskanējuši. Šīs nedēļas sākumā sīriešu vienībām iznākušas sadursmes ar izraēļu bruņoto automašīnu patruļu abu valstu pamiera joslā. Kā Damaska, tā Jeruzaleme ziņo arī par kādu gaisa kauju starp Sīrijas Padomju Savienībā ražotiem MIG-17 izmīnātājiem un izraēļu Francijā būvētiem Mirāžas tipa lidaparātiem.

Pašreizējā situācija Vidējos Austrumos liek domāt, ka žīdi un arabi bez jauna kaŗa neiztiks. Interesanti tas, ka arabu presē šoreiz vadību nav uzņēmusies Nasera Ēģipte, bet gan Sīrija un Iraka, starp citu, stāvokli uzskata par tik nopietnu, ka tur izsludināta mobilizācija, un armija un aviācija jau tiek turēta trauksmes stāvoklī, pilnīgā kaujas gatavībā. Irakas aizsardzības ministrs paskaidro, ka visi Irakas bruņotie spēki nodoti Sīrijas rīcībā un gatavi steigšus nedēļas sākumā sīriešu vienības pēdējai talkā.

Pret Izraēlu vienmēr kareivīgais Ēģiptes prezidents Nasers pagaidām Sīrijas un Irakas disputā ar Izraēlu vēl nav iestājies. Tomēr nav grūti pareģot, ka, patiesam kaŗam sākoties, Nasers ies saviem arabu kaimiņiem talkā.

Kā Sīrija, tā Izraēla jaunajā Vidējo Austrumu disputā vaino viena otru. Abas iesniegušas sūdzības Apvienotām Nācijām un prasa drošības padomes ārkārtēju sēdi problēmas iztirzāšanai.

Labi informētas aprindas Ņujorkā paskaidro, ka Vidējos Austrumos stacionētie Apvienoto Nāciju spēki ir daudz par niecīgiem, lai ar varu spētu aizkavēt kaŗu starp Izraēlu un arabiem. Vispārējais noskaņojums Apvienotajās Nācijās liecina, ka arabi, Sīrija un Iraka pašreiz uz kaŗošanu sagatavojušies daudz vairāk nekā Izraēla.

Chruščevs Belgradē

It kā ar līgumu daļējai atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai vēl nebūtu pietiekami, lai parādītu pasaulei, cik tālu sarukusi Chruščeva draudzība ar Maocetungu, padomju galva tagad ieradies viesos pie revizionista maršala Tito Dienvidslavijā. Pēc neskaitāmiem uzbrukumiem Tito komūnismam Chruščevs tagad no jauna apliecina, ka to atbalsta un ka tas viņam daudz pieņemamāks nekā Pekingas atomkaŗa līnija.

Diplomātiskās aprindas Rietumu galvaspilsētās spekulē, ka Chruščeva vizite var izrādīties par daudz zīmīgāku nekā tas sākumā varētu likties; ka tā nav tikai draudzības parādīšana maršalam Tito un viņa neatkarīgā komūnisma atzīšana, ka tā nav tikai tīša spītēšana komūnistu Ķīnai. Pāri paliek vēl kāds iemesls, kuŗa dēļ Chruščevs varētu būt izvēlējies pavadīt divu nedēļu atvaļinājumu Dienvidslavijā. Un šis iemesls varētu būt Albānija. Chruščevam, un tāpat Tito, jau sen kā apnikusi sīkā komūnistu Ķīnas satelita klaidzināšana. Un aiztaisīt Albānijas staļinistiem muti un atņemt Pekingai iespēju reprezentēties Eiropā būtu tieši maršalam Tito pa spēkam un Chruščevam pa prātam.

Līdz ar Chruščeva ierašanos Belgradē Maskava publicēja atbildi komūnistu Ķīnas 15. augusta vēstulei, kuŗā tā pārmet Pad. Savienībai liegšanos dalīties atomnoslēpumos un sadarbību ar imperiālistiem, tādējādi kaitējot visai komūnistu lietai.

Tā kā padomju atbilde bija domāta tiklab komūnistu Ķīnai, kā Chruščeva mīļas un draudzīgas sagaidīšanas nodrošināšanai Dienvidslavijā, tā bija neparasti asa, pārmetot ķīniešiem visus iespējamos grēkus, sākot ar vēlēšanos iznīcināt pusi pasaules atomkaŗā un beidzot ar ļaunprātīgu Āzijas un Afrikas valstu kūdīšanu. Pie savas atbildes Maskavas propagandisti bija patiesi piestrādājuši, neaizmirstot Maocetungam atgādināt nepatīkamo patiesību ,ka viņš eksistē vienīgi tādēļ, ka var sildīties Pad. Savienības militārās varenības saulītē. Starp rindiņām krievi Maocetungam aizrāda, ka viņš daritu daudz prātīgāk, ja viņš visu domāšanu un runāšanu par tādām lietām kā militārismu, kaŗiem un atomieročiem atstātu Pad. Savienībai, paļautos uz pēdējās aizsardzību un nodotos Ķīnas iekšējo problēmu risināšanai. Maocetungam krievi šoreiz patiesi sagādājuši pārdomām bagātu lasāmvielu.

KONGRESA LOCEKĻI ATBALSTA APSPIESTO NĀCIJU CENTIENUS

ALA'S VALDES SĒDE

Dažu neatliekamu jautājumu apspriešanai Amerikas latviešu apvienības valde sanāca uz sēdi 17. augustā Ņujorkā priekšsēža prof. P. Lejiņa vadībā. Prof. Dr. P. Lejiņš norādīja, ka ir manāms, ka ASV valdība mēģina uzturēt miermīlīgas attieksmes ar Pad. Savienību.

Ir samazinātas dažas aktīvitātes,ko valdība agrāk atbalstīja. Tomēr nav pierādījumu, ka būtu notikusi kāda politiska maiņa attiecībā uz Baltijas valstīm. ASV Kongress pastiprina akciju par labu apspiestām tautām. Šogad Apspiesto nāciju nedēļā piedalījušies vairāk Kongresa locekļu kā jebkad agrāk.

Līdzīgs stāvoklis arī Austrālijā. Kaut gan V. Janumam nedod iebraukšanas vīzu, Latviešu apvienība Austrālijā raksta jumam būtu meklējami citādā un prasa materiālus, lai varētu sagatavot iesniegumu Austrālijas valdībām, kas varētu ierosināt Baltijas jautājumu Apvienotajās Nācijās.

Šogad ALA pārņēma Madrides raidījumus, kur kāds labvēlīgs sedza izdevumus personāla algošanai un biroja uzturēšanai. Tagad paziņots, ka atbalstu pārtrauc, raidījumus atbalstot līdz šī gada beigām, bet personālu algojot līdz nākamā gada 30. jūnijam. Radies jautājums: kur ņemt līdzekļus šāda raidījuma turpināšanai? Plkv. V. Janums ieteic vākt līdzekļus, bet vajadzīgi ap 15.000 dolaru gadā. Nolēma izstrādāt priekšlikumus līdz nākamai ALA's sēdei, kas paredzēta septembrī. Septembra vidū sāks vākt līdzekļus ALA's darbības sekmēšanai, bet līdzekļi Madrides raidiļa locekļu atzīst, ka sūtņa pieminā atzīmējama, bet nav izlemts, vai šāda balva īstenojama, jo tikko radīta Tautas balva 1.000 dolaru apmērā, ko pirmoreiz paredzams piešķirt š. g. 18. novembrī.

Sūtņa Feldmaņa piemiņas grāmata nodota iespiešanai un paredzams, tā iznāks septembrī. ALA izdos brošūru par savu darbību 12 gados.

Pag. gadā Kalamazū miris Andrejs Vilis Vilsons, atstājot testamentu un novēlot ALAi savus līdzekļus trūcīgo studentu stipendijām. Līdz ar to ienācis tagad $ 1501,84, kas nodoti stipendiju komisijai. Nākamo AL As kongresu vēlētos rikot Čikāga, Pitsburga un Bostona.

vi.

DIŽDANCIS KANADAS NACIONĀLĀ IZSTĀDĒ

Kanadas Nacionālās izstādes 2. septembŗa vakars lielajā skatuvē būs veltīts etnisko grupu priekšnesumiem. Latviešus šajā sarīkojumā pārstāvēs TLB tautisko deju kopa Diždancis.

90 GADU ATCERE
3. VISP. LATV. DZIESMU SVĒTKI KLĪVLENDĀ A.S.V.
1863 1963

IEEJAS KARTES
VISIEM DZIESMU SVĒTKU
SARĪKOJUMIEM

sākot ar ceturtdienu, 29. augustu, plkst. 18, dabūjamas Sheraton viesnīcā — informācijas birojā, tālr. Tower 1-8040. Turpat arī informācija par svētku norisi.

LATVIJA

68. n-rs. SESTDIEN, 1963. GADA 24. AUGUSTĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

J. Rolavs.

Spiegi, nodevēji un pārbēdzēji

Pēdējie atklājumi padomju spiegu aferās Anglijā, kuŗās tiesi vai netieši iejauktas arī redzamas britu personas, kāpēc ne tikai kaŗa ministram Profumo nācās atkāpties, reizē satricinot arī visu konservatīvo partiju un gandrīz gāžot ministru prezidentu Mekmillenu, bet arī radot bažas amerikāņu aprindās par britu noslēpumu glabāšanas drošību. Būtu nepareizi domāt, ka briti nebūtu spējīgi glabāt noslēpumus, vai uzraudzības iestādes būtu nepietiekami modras. Atklātie spiegi un spiegošanas mēģinājumi pierāda tikai uzraudzības dienesta modrību.

Bez šaubām, tautas nodevēji met kaunā ēnu uz katru valsti, kuŗu tie nodevuši. Aukstajā kaŗā lielo valstu spēkiem ir daudz noslēpumu, un kur ir noslēpumi, tur pastāv nodeviga rīcība to izdošanai pretiniekam. Paraugoties nodevēju un pārbēdzēju sarakstos, redzam, ka arī ASV un Padomju Savienībai tādu netrūkst. Pēdējos gan nevarētu saukt par nodevējiem, jo sarkano caru režīms nav tautas ievēlēts demokratiskā veidā.

Vispārsteidzošākais ir krievu pārbēdzēju saraksts, kuŗā ir tikai augsti drošības un spiegu dienesta locekļi, kuŗiem pielīdzināt no britu un amerikāņu nodevējiem, varbūt, varētu vienīgi Džordžu Bleiku. Šinī sarakstā nav ietilpināti militāristi, kā pārbēgušais padomju kaŗa flotes kapteinis Artamonavs vai zinātnieki, kā Staļina godalgotais Michails Kločko. Tāpat tanī neietelp pusducis pārbēgušo, svarīgu poļu un austrumvācu spiegu aģentu. Tanī nav ieskaitīti arī krievu notvertie spiegotāji Rietumiem par labu pašu modies kā valstsvīrs un pie tam lielais. Te tev ārzemju diplomāti klanās, Zinātņu akadēmija izsludina par ģeniju un pat ASV prezidents saka komplimentus. Viņa cietuma kameras pārvērš par mūzeju, ģimetni pakaŗ pie sienas, grāmatās pielīdzina saulei un t. t. Ak, kā man gribētos kļūt par citu cilvēku, par tādu, kāds bija mans tēvs! Tā gribas taisnības un virs galvas kaut gabaliņu no tīrām taisnīgām debesīm ar skaidru sauli, vai mirdzošām zvaigznēm."

Tas norāda, ka Pad. Sav. ēdzīvotāju domāšanas spējas nav pilnīgi paralizētas ar komūnisma nemitīgo propagandu un „smadzeņu mazgāšanu." Vēl vairāk: komūnisms jau idejiski bankrotējis. Agri vai vēlu pienāks diena, kad tas sabruks nedaudz dienās, kā tas notika ar izkurtējušo carismu. Jau ungāru sacelšanās 1956. gadā parādīja, cik ienīsts ir šis režīms pat jaunatnes aprindās. Ja Rietumu valstis toreiz būtu palīdzējušas kaut vai tikai ar ieroču iesūtīšanu, kā to praktizē Pad. Savienība, tad kādes reakcija visi sateliti būtu nokratījuši komūnisma važas, un arī pašā Pad. Savienībā uzliesmotu revolūcija.

Ilmārs Strauts.

KOMŪNISMA GŪSTEKŅI

Lai gan komūnisti ilgus gadus centas noslēpt to, kas norisinās viņu vergu nometnēs, tomēr pēdējos gados arvien vairāk dzirdzējā pasaulē nokļūst ziņas par turienes dzīvi necilvēcīgajos apstākļos. Šo cilvēku vienaudžu un bezcerību labi raksturo uz kāzas barakas sienas iegravētie vārdi: „Ienācēj, neskumsti, promgājēj, nepriecājies!"

Parasti mums ir tieksme iedomāties šos nelaimīgos cilvēkus kā vienmuļu bezkrāsainu masu — bez kādas individuālitātes iezīmēm, bet arī viņu vidū ir liela domu un likteņu dažādība. Līdzīgi tam, kā Dostojevskis savās „Piezīmēs no mirušo nama" notēloja cara laika izsūtītos, tā arī K. PETRUS savā krievu valodā publicētajā grāmatā „Komūnisma gūstekņi" (Uzņiki komunizma") notēlojis daudz un dažādus tipus komūnisma vergu nometnēs.

No viņa grāmatas 13. nodaļas dabūjam zināt, ka jau 1935. g., saskaņā ar NKVD slepenajiem datiem, šais vergu nometnēs bijis 27 miljoni ieslodzīto, kas nodaļas virsrakstā gleznaini izteikts: 27 un sešas nulles. Tur inženieris Kostjins spilgti notēlo, kā viņš 1906. g. kā Politechniskā institūta students kādā sociāldemokratu masu sapulcē Kijevā minējis, ka cara izsūtījuma nometnēs smokot pusmiljona ieslodzīto, un kāda protestu vētra sacēlusies šai sapulcē un atskanējusi lāsti carismam! Bet tagad ir 27 miljoni ieslodzīto, un visi klusē, it kā viss būtu vislabākā kārtībā. 31. nodaļā notēlots, kā mirst vecs revolūcionārs Džaparidze, kas bijis Staļina līdzstrādnieks un viņa draugs. Kostjins gleznaini salīdzina cara laiku un komūnistu ieslodzīto dzīves apstākļus. Toreiz ieslodzītos ieskaitīja par cilvēku, un neviens nedrīkstēja par viņu nirgāties, vai pat pateikt rupjāku vārdu. Un pārtikas apstākļi toreiz! . . . Izsniedza 3. mārciņas maizes, trīs ceturtdaļas mārciņas gaļas dienā. Boršču vai kādu citu viru vārīja tik treknu, ka gandrīz tauki bija jālej nost. Bez tam neierobežoti varēja iepirkties veikalā vai tirgū. Uz Ziemsvētkiem un Lieldienām sadalīja tik daudz pasnu, kūpiņu, olu, zivju, aļņu, kumpja, gaļas, tauku, cukura, konfekšu, ka radās veseli dāvanu kalni, kuŗi pletīka vairākām nedēļām. Strādāt varēja, kas gribēja, un līdz ar to piepelnīties, bet varēja arī nestrādāt.

Bet komūnistu nometnēs: novārīts ūdens, kuŗā peld 2-3 sapuvuši kartupeļi līdz ar sasalušu kāpostu lapām un 400 grammu maizes dienā — tas ir „Staļina šašliks," ar ko viņš aplaimo ieslodzītos. Cara laikos uz 200-300 ieslodzītiem bija 40-50 sargu, tagad 20 sargu savalda 13000 ieslodzīto, jo katrā barakā iefiltrēts kāds spiegs.

Šī grāmata rāda, cik ļoti niecīgu iemeslu dēļ var nokļūt komūnistu cietumā vai izsūtījumā. Tā piem., kādu arestēja par to, ka viņš pasmaidījis, lasot ziņu par Kirova nogalināšanu; kādu citu par to, ka viņš, būdams mentāli slims, uzspļāvis Staļina ģīmetnei; kādu jūrnieku — par izkāpšanu krastā bez atļaujas. Tāpat arestēja kādu grāmatvedi, kas pie tramvaja piestātnes nervozi staigājis, jo viņa jaunkundze nokavējusies par 10-15 minūtēm, kādu zemnieku par Bībeles lasīšanu u. t. t.

Nometnēs nokļuvuši arī vairāki citu tautu komūnisti, kas vīlušies Padomju paradīzē. Nometnēs sastopami arī ieslodzītie, kas aktīvi vērsās pret komūnistu režīmu. Daži atsākās iet darbā, daži bēg no nometnes. Nonākuši izmisumā, cilvēki ir gatavi uz visu. Tā, piem., Marjinskas nometnē 1936. g. atsūtīja lielu grupu (ap 1500 sieviešu. Viņas novietoja netīrā, aukstā pagrabā. Nākamā dienā uzliesmoja nemiers. Viņas izģērbās kailas, raudāja un smējās, lamājās, konvulsīvi ritinājās pa zemi, rāva sev matus, plēsa sev seju. „Saujiet uz mums, nolādētie bendes! Saujiet!" Tomēr šāvieni neatskanēja, bet atbrauca ugunsdzēsēji un ūdens šaltis vērsās pret sieviešu masu. Viņas nomierinājās, kad apsolīja izpildīt viņu prasības.

Ir bijuši arī citādi protesta veidi: dažas mūkenes, priesteŗa vadībā, atteicās strādāt par labu varai, ko tās ieskatīja par Antikrista varu. Kad viņām jautāja: „Vai jums nav bailes tā rīkoties? Jūs taču apšaus," viņas atbildēja: „Bailes ir tikai tik ilgi, kamēr jūs neesat tās pārvarējuši, bet kad jūs tās pārvarat un nolemjat iet pret visu, tad vairs ne no kā nav bailu." Viņas arī apšāva.

Ļoti interesantas ir kāda zaģļa pārdomas. Tās ir kāds Mārtiņš Gricenko, ko nometnē nosaukuši par Mārtiņu Zadeku. Viņa tēvu nošāvuši, māte apprecējusies otrreiz. Viņš kļuvis klaidonis un zaglis. Viņam izdevies nozagt čemodānu kādam ārzemju diplomātam, kas braucis no Maskavas uz Vladivostoku. Viņš pārdevis zīda, vilnas un zelta lietas, bet čemodānu ieracis kaut kur taigā. Pēc pāris nedēļām — jauna zādzība. NKVD viņu aiztur. Ir kā aizstāvēdamies, viņš pastāsta par mistisko čemodānu. Sarīko ekspedīciju uz taigu un atrod čemodānu, kuŗā ir Maskavas militārais plāns. Viņam piedeva viņa pagātni un pat piešķīra naudas balvu. Bet viņš zādzības turpināja. Nometnē viņam iepaticies autors, un viņš pastāsta par savu dzīvi un savām domām. Viņš beidzis 7 gadīgu skolu un prot catstāvīgi domāt. „Mēs, zagļi esam godīgāki par komūnistiem. Mēs neatņemam cilvēkiem pēdējo maizes gabaliņu, kā to darīšie komūnisti ne tikai badā esošiem, bet pat mirstošiem. Viņi noņēma man pulksteni, bet pasīsti to nēsā. Mēs esam zagļi, bet viņi — cilvēces vadoņi. Viņi tikai stiprāki, nelietīgāki un bezgodīgāki. Kad Staļins aplaupīja Tiflisas banku, pastu soči pilsētā un vairākus pasta vilcienus, tad šāda laupīšana — ekspropriācija, un viņš pats sevi ieskatīja par taisnīgu. Bet kad mēs, viņa audzēkņi, darām to pašu, mūs par to soda. Kāpēc 2, 3, 5, pat 100 laupītāju ir bandīti, bet ja to ir miljons, — tā vairs nav banda, bet Padomju vara? Kad Staļins bija cara laika cietumā, viņš bija bandīts un arestants, bet tagad piepeši — Tēvs, ģenijs un lielais vadonis. Nekā nesaprotu. Vakarā apguļies kā bandīts, bet rītā pamodies kā valstsvīrs un ģēnijs."

TORTE PAZEMĪ

KARĻA LAIKA HUMORESKA

II

Draugs oponēja, iebilzdams, ka dāvinātājas no citiem varētu par šādu nevērību uzzināt. Būtu nelādzīgi.

„To gan nedrīkst," viņš sašutis teica. „Ja dāmas dabūs zināt, ceļš uz Ņujorku un šejienes latviešu sarīkojumiem jums allaž būs ērkšķiem kaisīts . . . "

Draugi klīda. Rīt darbdiena. Visiem. Dažam tā paies kā profesoram universitātē, citam kā salicējam spiestuvē, vēl citam — supera piehākumus uzcītīgi (vai — šā, tā . . .) pildot. Nesu torti kā dārgu mantu. Kollēga paņēma puķes. Tālumā vēl redzējām Rolanda Platīna augsti pacelto roku, ielas spuldzes gaismā — Aivara Pilskalna rugājiem kļāto zodu. Tad visu aizklāja svešs, vienaldzīgs pūlis.

„Žēl, ka šodien nav svētdiena," sūkstījās Ģedimīns Lauks. „Varētu paciemoties „elles ķēķī", pie viena otra drauga, paskatīties gleznas mākslinieku perēkļos."

Neatbildēju, jo tūdaļ iegrimām apakšzemes tuneļa pustumšā.

„Nakti vilcieni virzās ātrāk, diemžēl, divdesmit minūšu atstarpēs. Nekas, mums laika diezgan," teica pavadonis un izvilka cigaretes.

Vilcienu bez mums gaidīja prāvs bariņš iedzimto. Vismaz puse ar gluži tumšu ādas krāsu. Pavēros pulkstenī: trīs.

Pēkšņi nopratu, ka mēs šai jūklī esam kā balti zvirbuļi parasto pelēko vidū. Biju tērpies jaunā uzvalkā ar pērlīti kaklasaitē un kabatas lakatiņu sniega baltumā krūšu kabatā. Kolēga arī bija paredzējis uzturēšanos labāk tērptu ļaužu vidū un viņam, acīmredzot, pat prātā nebija nācis, ka vajadzība spiedīs ilgāku laiku stāvēt pazemja pieturas vietā. Sevišķi ievēroju kādu grupu, kuŗa ilgi un neatlaidīgi mūs vēroja no nedaudzu soļu atstatuma.

„Te naktī vairs nav pa jokam," teica kāda kundze, kuŗa man bija nostājusies blakus. „Agrāk varēji braukāt kā gribi, pazemja piestātnē tevi reti kāds aiztika. Tagad — zādzības, slepkavības, laupīšanas, visādi varas darbi. Vajag tikai būt mazliet labāk ģērbtam, šie klāt kā likts un grābj aiz dziesmas. Ja vēl citādi liktu mierā . . . "

Man kļuva salti. Ievēroju, ka arī mans pavadonis sagrozās, uzkūpina cigareti. Jau otru pēc kārtas.

„Viņa pārspīlē. Šādā barā nevienu neaplaupīs. Te cauru nakti braukā visādi ļaudis, viens otru neievēro. Izņemot, ja kaut kas neparasts, saka, ka braucējs no citas puses . . . "

Viņš aprāvās, noprotot, ka izteicies nepareizi.

Pametu acis uz torti. Cepums tā kā šķiebās un griezās man uz rokas. Laikam kaste bija vājas papes. Savilku papīru stingrāk visapkārt. Reiz biju pasācis šo ceļojumu, gribēju to arī nobeigt bez kļūmēm.

Pēkšņi piedrāzās vilciens, un gaidītāju bariņš saklupa tanī. Diemžēl, šis bija nepareizais. Palikām uz perona. Gandrīz vienīri bija pietuvojušies krietni Mūsējais gāja pretējā virzienā. Saku, gandrīz, jo pieci spēcīgi klātāk. Vēl uz soliņa snauda kāds klaidonis, izlaidies visā garumā. Krietni tālāk sirms vecītis pētīja vilcienu sarakstu. Kļūmes gadījumā tie mums palīgi nebūtu . . .

Vīri bija par kaut ko izšķīrušies. Viens no viņiem pagriezās pret mums un lēniem soļiem tuvojās.

„No citas pilsētas?" viņš iejautājās dobjā balsī.

Aha, nodomāju. To tikai tev vajaga zināt! Upuri sameklēti, vēl tikai daži sīkumi jānoskaidro . . .

„Jā," pavisam nopietns atbildēja kollēga. „No Manhetenas..."

Skaļi, neapvaldīti smiekli sarībināja apakšzemja alu.

„Domāju, ka esat apmaldījušies un gribēju dot padomu, kā braukt tālāk."

Ģedimīns Lauks pārlika rozes uz otru roku un mierīgs noteica:

„Mēs ceļu zinām."

Nelūgtais ceļvedis atgriezās savā barā. Tur viņš kaut ko neatlaidīgi stāstīja, šad tad ar īkšķi pāri plecam norādot uz mūsu pusi. Laikam kala jaunus plānus.

„Ka viņi mums neuzbrūk," nemierīgs ieteicos pavadonim.

„Var notikt," šķietamā vienaldzībā atbildēja kollēga.

„Ko tad?"

Trešā cigarete. Viņam jānervozē manis dēļ, nodomāju.

„Tikai ne pretoties. Tad upuri sasit un sadur bez jēgas. Ko galu galā viņi no mums var dabūt?"

„Torti," man izspruka, lai gan nekādi joki prātā nebija.

„Un rožu puški . . . "

Galva kala plānus. Lieta tā, ka augu mūžu man nācies pret kaut ko cīnīties, un allaž esmu griezis zobus pretim, parasti nekā nepanākot. Laikam latviešu dabā. Arī tagad kalu plānus, kā pretoties, ja bars mums uzbruktu. Protams, pirmais būtu tikt vaļā no tortes. Sviestu to pirmajam uzbrucējam sejā, zveltu vēl pāris sitienus tuvākam pretiniekam, un mestos mukt pa kāpnēm augšā, ārā no apakšzemes.

Tanī brīdī pienāca mūsu vilciens, un tālāka plānošana atkrita. Iedrāzāmies vagonā un novietojāmies vienīgajās brīvās sēdvietās. Tūdaļ arī vilciens uzņēma gaitu. Nu biju apmierinājies. Uzlicis torti uz ceļiem, sāku apskatīt braucējus.

Tie bija dažādi ļaudis. Biroju slaucītāji, cilvēki, kuŗu profesija prasīja nakts darbu, sargi, dekorātori, fabriku kurinātāji un dažādi mēchaniķi. Nakts darbu? Bez šaubām, pēc braucēju sejām spriežot, te varēja būt arī sensenno nakts profesiju ļaudis — rīkļu rāvēji, ielauzējies un seifu atvērēji. Ņemsim, kaut to pašu, kuŗš sēdēja man blakus . . .

„Kas jums tai sainī?" kā manas domas uzminējis, jautāja svešais Viņš bija gara auguma, nekopts, gadu četrdesmit vecs. Plata rēta virzījās pāri kreisajam vaigam, vēl vairāk iedzenot Losandželosa un Čikāga šai laikā izliktos kā izmiruši mūŗu sprosti. Viss kustējās un staigāja. Nakts vairs nebija nakts, tā bija šo ļaužu diena.

Drūzma nebūtu nekāda nelaime, bet — man bija jāsarga torte, kā zīdainis uz rokas. Laudis virzījās un stūmās garām. Maza neuzmanība varētu tortei maksāt viņas piemīlīgo formu un pārvērst to saldā, krējumainā pankūkā. Sekmīgi izcīnījies pret nepārtraukto ļaužu straumi, atvieglot uzelpoju, kad iekāpām atkal vilcienā.

„Šis ir pēdējais," teica pavadonis, kuŗš pats dzīvoja pilsētas pilnīgi pretējā malā un kuŗam tāpēc pa šo pašu ceļu bija jāatgriežas, kad mani būs aizvadījis mājās.

„Protams," viņš vēl piebilda. „No gala stacijas vēl ir seši blоki jābrauc ar taksīti. Tikai seši. Nieks pret Ņujorkas plašumiem."

Novērotāju grupa bija pazudusi. Arī vīrs ar rētu. Pie viņa piestātnes stāvēja taksometrs. Iekāpām. Dažos mirkļos bijām pie mērķa.

Piespiedis zvana pogu, kollēga atvadījās.

„Amata brāli no mežonīgajiem rietumiem nu esmu nogādājis pie vietas!"

„Mežonīgajiem rietumiem?" — izdvesu, atceroties dažas sejas, kuŗas tikai uz mirkli bija pazībējušas pazemja tuneļa spuldžu gaismā.

Pavadonis nosmīnēja. Viņš šais asfalta džungļos dzīvoja ilgu laiku.

Vēlreiz pateicos par mājās pavadīšanu.

„Arī tortes vārdā," piebildu. Jo, visu nakti cepumu sargājot, tas man gandrīz bija kļuvis par kaut ko tuvu, piederīgu.

Atmājis, Ģedimīns Lauks aizgāja. Tanī brīdī nama durvis atvēra draugs.

„Vai dūšīgi ēdat kūkas?" — bija mans pirmais jautājums, kad iegājām dzīvoklī.

Draugs pakratīja galvu. „Abi esam uz diētu," viņš skumji piebilda.

Sadugu. Pēc visa šī ceļojuma joprojām nebija neviena interesenta, kuŗam patiktos nokost kaut gabaliņu no brīnišķā konditorejas ražojuma!

Kad nākamā rīta agrumā atstāju viesmīlīgās mājas, — un torti uz virtuves galda, lai dotos uz lidlauku, starp citu piemīnēju:

„Iedodiet torti kādam, kam tā var noderēt vairāk nekā mums, pārbarotiem, dietu ver dzībā dzīvojošiem nabaga bēgļiem."

Pēc vairākām nedēļām saņēmu vēstuli no drauga, kuŗā viņš, starp citu, rakstīja:

„ . . . Jā, par to torti. Mūsu namā ievācās Kubas bēgļi. Viņiem četri dažāda vecuma bērni. Būtu redzējis, kā mazie tiesāja torti! . . . "

Labā torte! — nodomāju. Beidzot tiki īstā vietā! Kam mums, paēdušiem, tavs gardums? Tikai bērns, kuŗš maz pie saules tiecis, prot tevi novērtēt. Domās vēlreiz izteicu pateicību komitejas dāmām par veikumu un visiem tiem, kuŗi atteicās no tortes, tā sagādājot daudz lielāku prieku divdesmitā gadsimta grūtdieņiem.

Indra Gubiņa

RELIĢISKĀS M

Toronto mākslas galerija (The cas vispasaules Art Gallery of Toronto) sākusi sakarā arī izstā šī gada sezonu ar īpatu reliģis- atklāja Londona kās mākslas izstādi, kas notiek R. W. Stopfords vienlaicīgi ar anglikāņu baznī- Pašreizējā s

Franču skulptora A. Rodēna „Ieva" red Mākslas galerijā.

(65. turpinājums)

Antiņš ļengani atspiedās pret durvju stend ko neizlaida no rokas rīku kasti. „Un kad jūs

„Rit. Sieva tā grib. Un ja viņa kaut ko galvā, tad man ir jātaisa dikti liela runāšana prātu grozītu. Karstā laikā tā būtu drusku pa pūli. Tāpēc brauksim jau rīt. Arī bērni ir sat

„Tad nekā," nopūtās Jērs.

„Kas nekā? Ienāc, piesēdies pastāsti, kā l jies pa Džersiju" aicināja kollēga un pārdūra kanniņu.

„Citreiz," Antiņš, redzami sašļucis, atmeta grasījās iet projām. Vēl tomēr atcerējās pateik paldies: „Džon, esmu jums lielu pateicību pa jāt tik laipns un pieskatījāt manu māju. Bū katrā laikā jums atmaksāt ar kādu pretpaka

„To tu varētu gan," domāja Džons. „Zini teicu, ka vecis, kas paliks manā vietā, mil dzert. Tad nu uzmet aci, ka viņš kādu v mirst iededzināt kāpņu telpā ugunis. Tum ties, kāds īrnieks var vēl nolauzt kaklu, un ta

„Es to darīšu. Ar lielāko prieku," teica bija nemaz priecīgs, un gāja projām ar le galvu. Kā lai būtu vai varētu izlikties priec

Indra Gubiņa

RELIĢISKĀS MĀKSLAS IZSTĀDE

Toronto mākslas galerija (The Art Gallery of Toronto) sākusi šī gada sezonu ar īpatu reliģiskās mākslas izstādi, kas notiek vienlaicīgi ar anglikāņu baznīcas vispasaules kongresu. Šajā sakarā arī izstādi 14. augustā atklāja Londonas bīskaps lords R. W. Stopfords.

Pašreizējā glezniecībā un skulptūrā reliģiskā māksla maz izkopta, maz tai pievēršas. Daudzi mākslinieki apzinīgi izvairās no tendencioziem un stāstošiem darbiem, cenšoties gleznieciību atbrīvot no literātūras. Rietumu kultūras tautām reliģiskā māksla tomēr saistās ar zināmu literātūru, tā ir stāstoša. Varbūt tāpēc | abstraktās gleznas ir grūti atzīt par reliģiskām. Renesanses laikmetā, t. i., no 14.-16. gadu simtenim, ir radušies ļoti daudzi un ļoti ievērojami reliģiskās mākslas darbi, bet kanadiešu publikai tie nav pieejami, jo liela daļa bija freskas, vai koka paneļa altārgleznas, līdz ar to nepārvietojamas.

Toronto mākslas galerija savu reliģisko izstādi veidojusi, galvenokārt, pievēršoties pašreizējiem, vietējiem māksliniekiem, papildinot ar atsevišķiem paraugiem no citiem gadu simteņiem. Tā kā maz ir to mākslinieku, kas tiešām nopietni pievēršas reliģiskai gleznieciībai, tad arī izstādīto gleznu skaits ir samērā mazs — astoņpadsmit. Tomēr reprezentēti četrpadsmit mākslinieki, no kuriem astoņi ir kanadieši, kas pārstāv dažādus gleznieciības novirzienus: kubismu, simbolismu, abstraktismu, kā arī tradicionālo reālismu. Kā īpatāko no kanadiešu gleznotājiem gribētu atzīmēt Viljamu Kureleku (William Kurelek, 1927. -); viņa darbi ekspresīvi, simboliski, savā veidā radniecīgi Ruo mākslai, pauž dziļu, reliģisku pietāti.

Ievērojama atrakcija šajā izstādē ir britu gleznotāja Sigismunda Goetza darbi. Viņa „Vienmēr atvērtās durvis" un „Nicinātais" gleznoti tradicionālā stilā; intensas, izteiksmīgas krāsas runā uz skatītāju, izraisot reliģisku pārdzīvojumu. Bez gleznām ievērojams ir grafikas klāsts. Pirmoreiz Ziemeļamerikas kontinentā vienkopus ir izstādīti visi 58 G. Ruo (George Rouault, 1871-1958) cikla „Ciešanas" (Miserere) 58 grafiskie darbi asējuma un akvatinta tehnikā. Ruo bija individuālists mākslinieks, dziļi reliģiozs — viņš radīja ekspresīvu, pat brutālu reliģisko mākslu. Ruo negleznoja mākslas pēc, bet māksla viņam bija līdzeklis, kā runāt uz publiku, un viņa runāšana bija ar vienu nolūku: palīdzēt cilvēcei kļūt cilvēcīgākai.

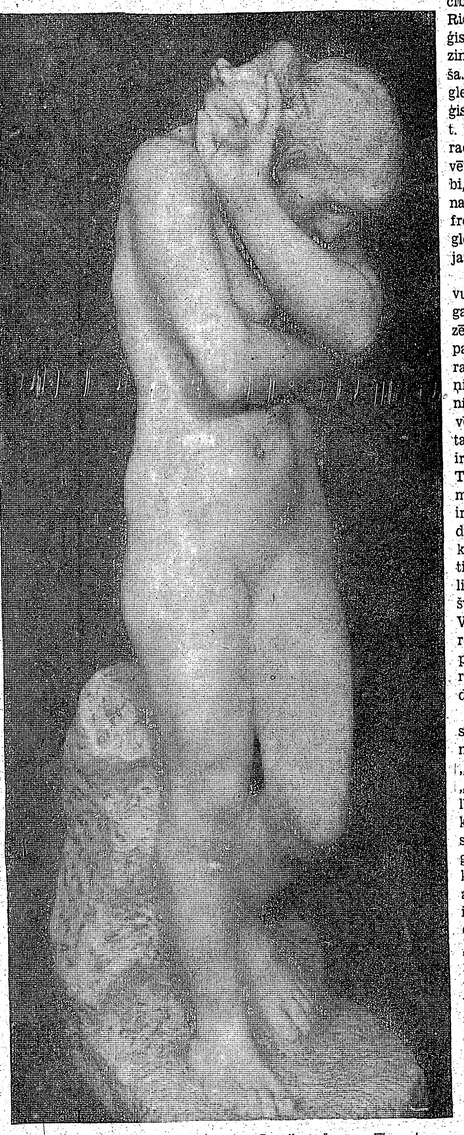

Franču skulptora A. Rodēna „Ieva" redzama Toronto Mākslas galerijā.

(Nobeigums 8. lpp.)

Marija Urnežus

DIVAS SIEVIETES

(Manām vedeklām)

1. LATVIEŠU AKTRISEI VALENTĪNAI V.

Kā bajāriete ar bagātām balvām
Jūs, latviskās dvēseles spogulis košs.
Jums lepnuma pietiek bez šveš-
zemju spalvām,
Kad runā cildenums, nepārejoš.

Jūs augstumi valdzina, dzelmes
un krituma.
Un vientuļā cīņa par nebūt vai
būt.
Top kāpināts skaistums kāds
sapnis vai šķitums,
Ik jaunai smeldzei Jums dziļu-
mu gūt.

Tā, izsāpot likteņu mainīgās krā-
sas,
Daudz staru, atstaros tiekoties,
lūst,
Jūs aicina plosītās dvēseles —
māsas
Pie skaidrības avota, mūžīgs kas
plūst.

Lai spārni augstāk nestu par
liesmu,
Ak, sevī ir jāmeklē klusuma
dziesma!

2. DZIDRĀ

Kā parādība starp krēslainiem
kokiem,
Ar fejas liegumu sakusis stāvs,
Jūs iznirstat, tumšiem uzaču
lokiem
Un vaigu, kam pērļu vizmojums
blāve

Kluss vēji. Dzird sudraba kokles
tur skanam,
Kur ejat, kā grācijas iemiesots
vārds.
Aiz Jums paliek ziņģes priecīgi
sanam
Un rožu krūms iedrebas, ūsmas
karsts.

No krāsām, kas mūzikai, sap-
ņiem un dzejai
Jūs radīta, dzidrumam pi'nskaņu
dot.
Ir gudrība piestāv Jūs' gleznaļai
sejai,
Kā biķeri, atziņām caurstarojot.

Kāds viedums Jūs vada, kaut
jūtīgi smalku,
Un saista ar dzejas mūžīgo
šalku.

19. 4. 1962.

Eduards Freimanis

Mūsdienu trubadūrs

Subjektīvas piezīmes, lasot Pēteŗa Aigara jaunāko dzejoļu grāmatu GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU

Man nav izdevies personīgi iepazīties ar Pēteri Aigaru, bet zinu ka viņš ir liels un rāms— īsts bajārs. Viņa augumam un temperamentam— man šķiet— pieskaņojas viņa dzeja: tanī daudz miera, izlīdzinājuma, tradicijas un viedīguma.

Pusaudža gados — saelpojies siena smaržu un apreibis no ūdeņu vizmas — savai dabas jūsmai atbalsi atradu Aigara ziedu, palu un dzīvās radības milestībā. Trīsdesmitie gadi latviešu dzejā bija ne tikai patriotiskā lepnuma, bet arī sirsnības un cildenuma laiks; mazāk saistīja atjautas un gudrība, mekļēšana un īpatnību pārsteigumi. Jauniešus tā laika dziesminieki spēja aizraut un ievilināt dzejas burvībā. Atminos: lasīju Aigara dziesmas un tā noreibu viņa vienkāršajā, bet krāsainajā pasaulē, ka cauru dienu manī skanēja:

Ceļiniek, apstājies brīdi:
Ķirši un ābeles zied.
Klausies — pa mijkrēšļa
sprīdi
Neskan ne dziesmas, ne
strīdi.
Ķirši un ābeles zied.

Vēlāk — kad iepazinos ar viduslaiku balādēm un dziedāšanas tradicijām — Aigaru sāku dēvēt par divdesmitā gadsimta trubadūru līdzās Virzam un Plūdonim. Trubadūru dziesmas rakstījuši arī daudzi citi, piemēram, Kārlis Ābele seniors, Teodors Zeltiņš, Jānis Medenis, Teodors Tomsons un īpatnēji modernais Aleksandrs Čaks. No visiem uzticīgākais trubadūrs tomēr šķiet Pēteris Aigars. Viņa dzejoļus krājumā GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU gribas saukt par dziesmām ar atdzimušu veco balāžu garu Tās patīk skandēt vai dziedāt. Pat divu vai trīs pantu dzejoļi pilni balādiska domīguma, vienkāršības, viedīguma:

Cilvēk, tu īgnumā maldies—
Redzot vien ienaidu augam;
Saule mums pasaka paldies,
Kad vien mēs uzsmaidām
draugam.

Saule mums jaunību atdod,
sadziedē brūces, ko guvām,
Zinot, ka naidnieki sadod
Rokas pār kapiem un
gruvām. 102. lapp.

Aigara balādiskums tikai radniecisks tai dēkainībai, drāmatismam un rēgainībai, ko atrodam ģermānisko tautu vecajās balādēs. Baiguma, spokainības un aizprāta gaisotne aizvien pievērsta balādēm kā neatņemama daļa. Virza un Kārlis Ābele seniors šo galsotni sasniedz meistariski. Plūdonim arī sekmējas, kaut gan viņš ir liriskāks. No pūrvu un silu raganām, vadātājiem un tamlīdzīgiem iemītniekiem atbrīvojas Aleksandrs Čaks: savu balādes drūmumu viņš noliek gaišākās un sausākās vietās — Rīgas ielās un krogos. Aigars, šķiet, aizgājis vēl tālāk no ģermāniskajām drausmām. Viņš ir latviešu trubadūrs — Rietumeiropā paklaņojis daiņotāja brālis — kas mīl kāpt kalnos, skatīties gaismā un ritmiski dziedāt skaņgus, domīgus pantus. Un kāpēc gan latviskajai balādei jābūt rakstītai pēc Rietumeiropas parauga? Vai nav nozīmīgāk, ka tanī dainu gars remdinājis vācisko baigumu? Kāda vaina, ja latviskajā lirismā atmaigst skotiskās kaušanās un miršanas agonijas? Staigāšana pa miroņu un pusmiroņu ceļiem ir dvēseles masāža, ja jūtas rindās pārliecina un forma ir kā kristalls. Lasītājs pats arī gandrīz var nomirt, izdzīvoties aizkapa valstībā, kopā ar velniem, spokiem un veļiem, lai, grāmatu nolicis, it kā celtos augšām un priekā par dzīvību atkal izskrietu saulainā laukā. Bet tikpat laba tiesība Aigaram mūs atstāt virszemē kopā ar veselajiem un dzīvajiem, pieminēt nāvi, bet to nevienam nekārt kaklā — tikai par to mierīgi padziedāt, kā teiku balādēs. Lielais, labais vilks (17. lapp.) un Balāde par zuti (15. lapp.) kas izskan gluži jautrā pantā:

Traips šodien vēl nav
skalojies,
Vai ziepē to vai baras.
Bet valdniekam, kas alojies,
Aiz kauna jāpakaras.

Latviešu dzīves izjūta ir dziļdomīga un liriska. Tāds ir arī Aigara dzejas balādiskais gars.

Būtu vienties iespēja meklēt Aigara dzejā to, kā tur nav un ko dzejnieks nav mēģinājis sniegt. Sirreālistiska akrobatika diezin vai jebkad sadzīvos ar bajāriskumu; sirsnīga jūsma grūti ieviešama modernistu aizprāta un zemapziņas iztulkojumos. Manuprāt, Linards Tauns ir vienīgais, kas patiesi spējis apvienot dainu sirsnību ar brīvo pantu un modernu izteiksmi.

Jāievēro arī, ka miers, saskaņa, sirsnība un idilliska skaistuma jūsma ir vērtības, ko der paturēt dzīvas — tai pašā laikā, kad meklējam jaunu zeltu un jaunus brīnumus. Vecās vērtības nav jāaizmet, lai atbrīvotos telpa vai interese jaunajām. Garīgās vērtības var pastāvēt un gūt atzinību laikā un telpā, jo tās nav fizikāla viela, bet cilvēka garīgo dziņu izpausme, kam variāciju bezgalība nozīmē spēku un dzīvību.

Zēl, ka šodien mūsu dzejas mīļotāju saime sadalījusies divi aizspriedumu nometnēs: tradicionālistos un modernistos. Pirmajiem gribētos vaicāt: Kas slikts, ja cilvēki meklē tikko apjaustas vai pat pašreiz vēl neiedomājamas vērtības; mēģina dvēseles padziļināt, paaugstināt, paplašināt? Nevēlksmes? Daudzi vāji dzejoļi? Ir bērnišķīgi par tiem zūdīties par tiem zūdīties. Atbirumi radīsies tik ilgi, kamēr dzīvos radītājs gars, kamēr veidosies sasniegumi. Kurš zemnieks gan pārtrauks kviešus sēt, zūdīdamies par pelavām? Tikko mitēsies putēt pelavas, mums nebirs arī vairs graudu. Mēs būsim vai nu iegājuši letarģiskas pašapmierinātības nirvānā, vai arī mūsu dzeja būs apbedīta bez augšāmcelšanās cerībām. Modernistiem man gribētos prasīt: Vai smiešana par tradicionālistiem nav šaursirdība? Vai tās vērtības, ko tradicionālisti saglabā ir nevajadzīgas, nejēdzīgas, kaitīgas? Vai tradicionālisti nenodrošina zināmu salīdzināšanas iespēju un līdzsvaru?

Pēteris Aigars šodien vij tikpat gludas rindas kā savos trīsdesmito gadu dzejoļus. Viņš izrotā pantus atjautīgām atskaņām, kā rotaļādamies vērpj domas un priecājas par dabu:

Sarkans ābols kvēl pie zara
Un bez vēja zemē krīt.
Vakar bija atvasara,
Vai jau ziema sāksies rīt?
(103. lapp.)

Jūsma par smaržām, gaismām un krāsām Aigaram tagad — svešumā dzīvojot — liekas tikpat sirsnīga un dziļa kā pirms daudziem gadiem Latvijā, kad viņš rakstīja savus dzīvīgos dzejoļu krājumus Mans marts (1933.), Rīta balādes (1934.), Mākoņu dzirnas (1937.) un Zvaigznes un sniegs (1939.). Aigars bija viens no ražīgākajiem trīsdesmito gadu dzejniekiem un tāds palicis arī trimdā. Viņš nav dedzīgs jaunumu meklētājs, bet viņam rindas raiti rit citiem un pašam par prieku. Salīdzinot īsdienas dzejoļus ar tiem, kas radušies pirms divdesmit vai trīsdesmit gadiem, pārmaiņu mana maz.

(Nobeigums 8. lpp.)

TEODORS ZELTIŅŠ

Antiņš modina Ameriku

Mākslinieka Ģ. Tildiņa vinete.

(65. turpinājums)

Antiņš ļengani atspiedās pret durvju stenderi un tikko neizlaida no rokas rīku kasti. „Un kad jūs braucat?"

„Rīt. Sieva tā grib. Un ja viņa kaut ko ir ieņēmusi galvā, tad man ir jātaisa dikti liela runāšana, lai viņas prātu grozītu. Karstā laikā tā būtu drusku par īlelu piepūli. Tāpēc brauksim jau rīt. Arī bērni ir satrācināti."

„Tad nekā," nopūtās Jērs.

„Kas nekā? Ienāc, piesēdies pastāsti, kā labi izdzīvojies pa Džersiju" aicināja kollēga un pārdūra jaunu alus kanniņu.

„Citreiz," Antiņš, redzami sašļucis, atmeta ar roku un grasījās iet projām. Vēl tomēr atcerējās pateikt kaimiņam paldies: „Džon, esmu jums lielu pateicību parādā, ka bijāt tik laipns un pieskatījāt manu māju. Būšu priecīgs katrā laikā jums atmaksāt ar kādu pretpakalpojumu."

„To tu varētu gan," domāja Džons. „Zini, es tev jau teicu, ka vecis, kas paliks mānā vietā, mīl drusku iedzert. Tad nu uzmet aci, ka viņš kādu vakaru neaizmirst iededzināt kāpņu telpā ugunis. Tumsā grābstoties, kāds īrnieks var vēl nolauzt kaklu, un tad būs ķeza."

„Es to darīšu. Ar lielāko prieku," teica Jērs, bet nebija nemaz priecīgs, un gāja projām ar lejup noliektu galvu. Kā lai būtu vai varētu izlikties priecīgs, ja visas cerības padzīvoties ar Ragnu pa jūrmalu nu bija vējā. Vienīgi, varbūt, svētdien varētu aizbraukt, palūdzot kaimiņa vietnieku uzbērt arī viņa krāsnij ogles. Uz vairākām dienām savu māju pilnīgi sveša cilvēka ziņā nedrīkstēja atstāt, turklāt vēl tāda, kas mīl iedzert. Jā, svētdien noteikti vajadzētu aizbraukt līdz tai Atlantiksitijai, kuŗu amerikāņu laikrakstos daudzināja par ievērojamu izpriecu vietu. Pacelsies labi agri, lai laicīgi tiktu turp un varētu līdz vakaram ar Ragnu pa jūru izpriecāties. Tad kopā varēs braukt mājās. Kaut tikai pie viņas neaizkultos arī Bārdiņš, tad nebūtu labi. Bet monstrs taču bija pat apzvērējis, ka Ragnas adresi viņam neizdos. Jācer, ka blēdīgais puika savu solījumu šoreiz turēs, it īpaši tāpēc, ka Bārdiņam nebūs naudas ko maksāt . . ."

Kaut cik samierinājies ar sūro namziņa likteni, Antiņš kāpņu telpā apstājās pie spožajām misiņa vēstuļu kastītēm. Arī viņa kastītē šorīt bija iemesta vēstule. Kas gan viņam varētu rakstīt? Tādas lietas kā vēstules Jēra dzīvē bija liels retums. Tāpēc ziņkārīgs steidzās atvērt pasta kastīti.

Vēstule bija no Leldes. Apjucis brīdi grozīja aploksni pirkstos, nespēdams iedomāties, ko savādajai sievietei no viņa vēl vajadzētu. Viņa taču savu pazudušo vīru mīļa un laipna bija pieņēmusi atpakaļ. Antiņš atcerējās ļoti skaidri savu nopatīkamo gājienu pie Leldes. Ar visu balto rožu pušķi bija palicis kāpnēs, mīļi ciemos aicināts, bet iekšā neielaists. Lelde viņa vietā gaidīja pārnākam pie citas sievietes aizskrējušo dzērāju vīru. Vai tas atkal būtu pazudis un nelaimīgajai sievietei atkal vajadzētu dvēseles mierinātāja viņa personā? Par velti mīlēts — otrreiz viņš tādā dēkā neielaidīsies! Nekādā ziņā, lai Lelde viņu lūgšus lūgtu, uz ceļiem mezdamās. Galu galā Lelde bija tāds pats bezrakstura cilvēks kā viņas nelietīgais vīrs. Cilvēkam kāds cits var palīdzēt tikai tad, ja arī viņš pats nopietni grib sev palīdzēt. Bez tam (par to arī Antiņš ne brīdi neaizmirsa domāt) atjaunota sakaru uzņemšana ar nelaimīgo sievu bīstami apdraudētu viņa tagadējās attieksmes ar Ragnu. Vīrieša tikšanās ar citu sievieti, kaut arī cēli morāliskas dvēseles glabāšanas nolūkos, katrai sievietei var šķist stipri aizdomīga lieta, jo lielākā daļa sieviešu tikpat labi pazina pašas sevi kā vīriešus, kas nebūt nebija visi tādi kā viņš, Antiņš. Ar vaļā acīm pa dzīvi staigādams, to bija paguvis pietiekami novērot, turoties tikpat tālu no alkohola kā no sievietes . . .

Tāpēc Jērs, kad bija atgriezies dzīvoklī, nolika aploksni neatvērtu uz galda un sāka ieturēt savas parastās veselīgās brokastis — ēda melnu maizi (kādu to varēja dabūt), apziestu ar krietnu biezpiena kaudzi, un piedzēra klāt vēsu pienu. Par pupiņu kafiju bija lasījis, ka tā neesot diezko laba sirdij, un domāja, ka nav nekādas vajadzības tīšā prātā gandēt veselību. Varbūt, ka arī te kaut kur varēja dabūt cigoriņu kafiju, ko dzēra Latvijā, bet nebija pēc tādas meklējies, jo ļoti labi iztika ar pienu. Ja bija pasaulē kaut kas vēl veselīgāks par govs pienu, tad vienīgi, varbūt, kazas piens.

Ēzdams Antiņš šad un tad uzmeta aci Leldes vēstulei. Varbūt, ka tomēr vajadzētu to izlasīt. Vienkārši, lai zinātu, kā dzērāja un nešķīstena sievai tagad klājas. Viņa acu priekšā atkal atplaiksnījās Leldes seja durvju spraugā. Divas lielas, izbiedētas zilas acis. Un neparasti bālajā sejā kvēlot kvēloja mute kā pārgatava tomāta šķēle. Kaut arī aicināts, viņš bija viņu iztrūcinājis, jo pa tam nelaimīgā sieviete bija saņēmusi vēsti no sava projām aizklīdušā vīra, ka tas pēkšņi sadomājis atgriezties . . . Jā, Antiņš kāpnēs bija redzējis arī viņu — šo nepelnīti apžēloto radījumu. Redzējis un brīnit brīnījies, kā tādam noplukušam vīrelim ar pelēcīgu izplūdušu mīklas seju tik bezprātīgi var pielipt sievietes mīlestība, par spīti visam.

Nē, bez kādas ievērības Leldes vēstuli nedrīkstēja atstāt. Tā būtu aplam necilvēcīga cietsirdība. Ja arī ne vairāk, viņš varētu viņai aizrakstīt kādus mierinājus vārdus.

Antiņš atplēsa aploksni un sāka lasīt: „Es zinu, ka Jūs šī mana vēstule, varbūt, pārsteigs vēl vairāk nekā pirmā, kas bija histērisku, nesakarīgu, izmisuma dzemdinātu vārdu pilna. Šī būs apmēram tāda pati. Es ļoti labi varu iedomāties, ar kādu nepatiku Jūs to burzāt pirkstos, ar vēl lielāku nepatiku plēšat vaļā aploksni un sākat lasīt šīs rindas, kas — atzīšos vaļsirdīgi — rakstītas klusā cerībā, ka Jūs, varbūt, tās tomēr izlasīsit. Tātad tās rakstītas ticībā Jūsu dvēseles cēlumam, jo es ne mazākā mērā nedrīkstētu jaunoties, ja Jūs tās aizsviežat projām neizlasītas. Es taču Jūs tik nepiedodami esmu iznerrojusi. Bet tā kā liktenis vai — pareizāk sakot — mana smieklīgi aklā milestība mani atkal ir iznerrojusi vēl nepiedodamāk, tad tomēr iedrošinos cerēt uz Jūsu piedošanu, kaut viņam — tam cilvēkam, kuŗu laikam sastapāt kāpnēs un kuŗu vēl gribēju atzīt par savu vīru — piedot vairs nevaru. Nevaru! Nevaru! Nevaru un mūžam nevarēšu! Ak, cik daudz rūgtas taisnības Jūs man pateicāt, bet es to atstāju neievērotu. Un tomēr atceros visu, katru vārdu, kuŗus toreiz sviedāt pret manu apmāto prātu, palikdams aiz manis ciet vērtajām durvīm, kuŗas es atkal gribēju atvērt tikai viņam vienīgajam. Atceros tikpat skaidri kā šodien, ka teicāt: „Jūs nedrīkstiet aizmirst, ka visi šie cilvēka, ko jūs vēl necienīgi pagodinājat, saukdama par savu vīru, solījumi ir bijuši un būs — skaista un tukša mūzika. Jūs esat neprātīga, par jaunu jūgdamās ilkšīs, lai vilktu no purva laukā līdz rumbām iegrimušus, neizvelkamus ratus. Jūs drīzāk sabeigsit pati sevi un ņemsit nelabu galu. Tā ir pašnāvība, lēna pašnāvība." Ir dīvaini, bet tā tas dzīvē kādreiz notiek, ka mēs kaut ko uz laiku aizmirstam, lai pēkšņi atkal atcerētos vēl lielākā skaidrībā, it kā jaunas gaismas apgaismojumā. Tā tas ir noticis ar šiem Jūsu toreiz teiktajiem vārdiem. Tie man atkal neapklusināmi skan ausīs un liek pārvarēt kaunu, lai atkal Jums rakstītu cerībā, ka Jūs, varbūt, tomēr šīs rindiņas izlasīsit . . ."

(Turpinājums seko)

Latvieši Kanādā

KANADAS ĀRLIETU MINISTRA ATBILDE LNAK

Sakarā ar 1941. g. deportēto baltiešu piemiņu un Baltijas valstu okupēšanas 23. gada dienu, LNAK valde iesniedza Kanadas ārlietu ministram P. Martinam speciālu memorandu, tanī aprādot uz Latvijai, Lietuvai un Igaunijai nodarīto netaisnību, kas vēl joprojām nav gandarīta. Šinī memorandā LNAK valde lūdza Kanadas tagadējo valdību neatstāt novārtā iepriekšējās valdības solījumus, iecerres un spertos soļus Baltijas valstu brīvības jautājumos. Memorandā īpaši lūgts turpināt Baltijas valstu brīvības idejas popularizēšanu AN forumā, gūstot tai atbalstītājus jauno AN locekļu starpā.

LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra saņēmis ārlietu ministra atbildi, kurā cita starpā uzsvērta Kanadas valdības pilnīgā apzināšanās, ka cilvēces brīvības jēdzieni šinī savstarpēji atkarīgajā pasaulē nav dalāmi, tāpēc LNAK iesniegumam Kanadas valdība pievērsīs rūpīgu uzmanību.

Ārlietu ministrs LNAK valdei sirsnīgi pateicas par svarīgā jautājumā atklāti un vispusīgi izteikto viedokli un izsaka cerības turpmākai labai sadarbībai.

Mācītājs Ad. Čops Sv. Andreja baznīcā Toronto salaulājis Astru Birutu Riss ar Valdi Zariņu. A. Jānīša uzņēmums

PĀVESTA PAULA 6. SVĒTĪBA LATVIEŠIEM

Bīskaps J. Rancāns piesūtījis LNAK valdei Vatikāna valsts sekretāra vēstules norakstu, kurā sekretariāts paziņo, ka jaunais pāvests Pauls 6., uzņemoties savu amata pienākumu veikšanu, silti pateicas par viņam piesūtītajiem apsveikumiem un dievpalīga vēlējumiem un dod savu apustulisko svētību latviešu tautai.

MŪSU JAUNĀS PAAUDZES SPORTISTU SACENSĪBAS SIDRABENĒ

Vispusīgākais jaunatnes sportists Egons Pilskalnietis ieguva Rob. Plūmes piemiņas balvu. Uzņēmumā augšā Egons augstlēkšanas sacensībā. DV Kanadas valdes dāvāto balvu kā pirmais šogad izcīnīja Viesturs Treiguts. To viņam pasniedz DV KV valdes loc. A. Taube. Izcilākās jaunās paaudzes vieglatlētes pēc augstlēkšanas sacensībām Jaunās sportistes apbalvoja Edgars Plūme. Uzņēmumā pa kreisi: Laila Stūre bija vispusīgākā sportiste un izcīnīja Rob. Plūmes piemiņas balvu. Vidū: Dace Kārklina uzvarēja augstlēkšanā. Labajā pusē: Ilga Āboltiņa ir pašreiz jaunatnes ātrāko kāju īpašniece. Pirms 2 nedēļām viņa sasniedza jaunu rekordu 60 m skrējienā. J. Liģera uzņēm.

Jaunatnes sporta svētkos Sidrabenē R.Plūmes balvas piešķīra labākajiem sportistiem: zēniem vieglatlētikā, šaušanā un peldēšanā, meitenēm — vieglatlētikā un peldēšanā.

Šīs balvas ieguva Egons Pilskalnietis un Zaiga Jurševska.

DV KV ceļojošo balvu 14—16 g. veco grupā par labākiem sasniegumiem vieglatlētikā ieguva V. Treiguts, un Edg. Plūmes dāvāto balvu — Laila Stūre. Ceļojošo balvu meitenēm līdz 13 g. v. ieguva Margita Iberga.

Jauniešu A grupā Jāņa Brožes ceļojošo balvu ieguva Viesturs Šķobe un Kārļa Blumberga balvu Elga Ozoliņa.

8—10 g. veco grupā Sidrabenes dāvātās balvas izcīnīja Bruno Liepiņš un Sarmīte Beks.

11—13 g. veco grupā labākie bija Margita Iberga un Valdis Korbs. 14—16 g. v. gr. — Egons Pilskalnietis un Zaiga Jurševska;

17—18 g. v. gr. — Viesturs Šķobe un Elga Ozoliņa.

Sacīkšu rezultāti:

Zēniem 14—16 g. v. grupā 60 m skrējienā uzvarēja E. Pilskalnietis ar 7—8 sek. Tāllēkšanā — E. Pilskalnietis ar 5,25 m.

Lodes grūšanā — E. Pilskalnietis 11,95 m.

Augstlēkšanā — Viesturs Treiguts 1,65 m.

8—10 g. v. gr. zēniem tāllēkšanā — Valdis Pālens 3,75 m; 60 m skrējienā — Arnis Puķitis 8,6 sek. Augstlēkšanā — Bruno Liepiņš 1,10 m.

11—13 g. v. gr.: 60 m skrējienā uzvarēja Valdis Korbs 8,45 sek., augstlēkšanā — Modris Lorbergs 1,35; tāllēkšanā V. Korbs 4,61 m.

17—18 g. v. gr uzvarēja: šķēpa mešanā V. Šķobe 41,18 m; augstlēkšanā — Jānis Mangalis 1,55 m; lodes grūšanā — V. Šķobe 9,04 m; tāllēkšanā — J. Mangalis 5,82m; 100 m skrējienā — V. Šķobe 12 sek.

Sacīkšu rezultāti meitenēm:

8—10 g. v. grupā: tāllēkšanā — Sarmīte Beks 3,44 m; augstlēkšanā — S Beks 1,05 m; 60 m skrējienā — Velta Ezerniece 9,5

11—13 g. v. gr.: tāllēkšanā — M. Iberga 3,97; augstlēkšanā — Aija Lote 1,25 m; 60 m skrējienā — M. Iberga 9,0 sek.; lodes grūšanā — M. Iberga 6,49 m.

14—16 g. v. gr.: tāllēkšanā — Gunta Gūtmane 4,76 m; 60 m skrējienā — Ilga Āboltiņa 8,2 sek.; lodes grūšanā — Z. Jurševska 7,61 m; augstlēkšanā Dace Kārkliņa 1,30 m.

17—18 g. v. gr.: tāllēkšanā — Elga Ozoliņa 3,63; 100 m skrējienā — E. Ozoliņa 15,2 sek.; šķēpa mešanā — Taida Iberga 20,47 m; lodes grūšanā — Elga Ozoliņa 6,94 m; augstlēkšanā — E. Ozoliņa 1,05 m.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169.
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0268

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas mājas hipotēkas. Birojs atvērts 5 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā.
Sākot ar 15. septembri birojs būs otrai atvērts sestdienās.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

25 augustā — plkst. 4 Newman klubā, 89 St. George ielā, prof. L. Latkovska referāts „Vai zinātne runā pretī reliģijai".

21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Viņa raugs Karaliskā Ontario muzeja zālē.

28. septembrī — Unitarian baznīcas auditorijā, St. Clair Ave. W., Ksenijas Brantes un Latvian Trio koncerts.

28. septembrī — Latviešu strēlnieku biedrības biedru vakars ar Dr. A. Freiberga priekšlasījumu DV namā.

5. oktobrī, — plkst. 7,30 vak. Royal Ontario Mūzeja zālē TLB Drāmatiskais ansamblis uzvedīs R. Blaumaņa „Uguni".

10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts. jubileja.

12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorija.

19. oktobrī — Jaunās Gaitas trešais konteilis sv. Andreja baznīcas zālē.

25. oktobrī — inženieru un tehniķu balle Park Plaza Hotelī, Empress zālē.

26. oktobrī — Studenšu korporāciju kopa Toronto rīko slēgtu tējas vakaru Royal Canadian Curling kluba telpās.

26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10 g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

2. novembrī — Toronto Latviešu biedrības 15 g. pastāvēšanas

3. novembrī — plkst. 5 vak. T. Brilta garīgs koncerts Sv. Andreja baznīcā. Pie ērģelēm Edite Timermane.

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karlna Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

30. novembrī un 1. decembrī — DV Ziemsvētku tirdziņš.

30. novembrī — TLB Diždanča 15 gadu jubileja; plkst. 14 priekšnesumi un plkst. 19,30 balle Royal York zālē.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarines Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

HAMILTONA

28. septembrī — Mīļeja tirgus HLB namā.

5. oktobrī — Ham. latviešu jaunatnes pulciņa Rota rudens balle Rainbow zālē.

19. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.

16. novembrī — Valsts svētku sarīkojums.

TORONTO

Sidrabenes bērnu nometnes noslēguma ugunskurs notiks sestdien, 24. aug. pl. 8.30 vakarā J. Pālena vadībā. Pēc ugunskura mācītājs A Čops vadīs dievkalpojumu Sidrabenes brīvdabas baznīcā. Nometnes laikā lielos ugunskurus ir vadījuši skautu vad. S. Leimanis, mazskautu vad. I. Batraks un jaunatnes vad. J. Pālens.

Nometnē šo vasaru pavadījuši 293 bērni, no tiem 62 bērnudārznieki. Nometnes personālā visu vasaru darbojušies 12 pieaugušie un 14 jaunie vadītāji. Lielu interesi par Sidrabenes bērnu nometni izrādījusi igaunu nometnes Joekaru vadība, vairākkārt apciemojot Sidrabeni. Pēc draudzīgām un lietiškām pārrunām abu nometņu starpā nākotnē cer izkārtot aktīvu sadarbību.

Visi kādreizējie Saulaines jauniešu nometnes dalībnieki un viņu vecāki aicināti piedalīties šīs vasaras pēdējā lielā nometnes ugunskurā, kas notiks sestdien, 24. augustā.

Toronto Internacionālais institūts, 709 College ielā, paplašinājis mācību programmu. Institūtā māca ne tikai angļu, bet arī franču, itaļu, portugaļu un grieķu valodas. Lekcijas pieaugušiem maksā 12 dolaru institūta biedriem un 15 dolaru nebiedriem.

Franču un itaļu valodas lekcijām var reģistrēties ceturtdien, 19. septembrī, plkst. 7,30 vakarā. Franču valoda paredzēta iesācējiem, itaļu valoda galvenokārt interesentiem ar priekšzināšanām.

Otrdienu vakaros notiek pārrunas par dažādiem tematiem, tās pieejamas tikai biedriem. Bet ikmēnešu atklāti lekciju un diskusiju vakari sāksies ceturtdien, 3. oktobrī. Tajos var piedalīties katrs.

Sestdien, 17. augustā Toronto mirusi žēlsirdīgā māsa Antonija Vēvere. Viņa strādājusi Women's College slimnīcā. Aizgājējai Kanadā nav nekādu piederīgo. Māc. A. Lūsis 20. augustā nelaiķi izvadīja pēdējā dusā uz latviešu kapu nodalījumu Jorkas kapos, piedaloties nelielam pavadītāju pulciņam.

Sveicam

PĒTERI KĀRKLIŅU

50. šūpuļsvētkos.

DV TORONTO NOD. SAIME.

JAUNA VADĪBA LATVIEŠU INŽENIERU GLOBĀLAI APVIENĪBAI

Latviešu inženieru apvienībai ārzemēs, kas darbojas globālā apjomā, nupat ievēlēta jauna vadība. Par prezidentu ievēlēts Dr. ing. Ernests V. Dravnieks no Nujorkas, par viceprezidentiem — būvinž. Nikolajs Zoldners no Otavas, Kanadā, un būvinž. Otomārs Bikša no Čikāgas, kas darbojas globālā apjomā, nupat ievēlēta jauna vadība. Par prezidentu ievēlēts Dr. ing. Ernests V. Dravnieks no Nujorkas, par viceprezidentiem — būvinž. Nikolajs Zoldners no Otavas, Kanadā, un būvinž. Otomārs Bikša no Čikāgas, kas tur strādā kādā Kanadā. Līdzšinējais Latviešu inženieru apvienības prezidents prof. V. Burkevics, kas apvienības priekšgalā atradās kopš tās dibināšanas 1948. g. Eslingenā Vācijā, vairs nekandidēja.

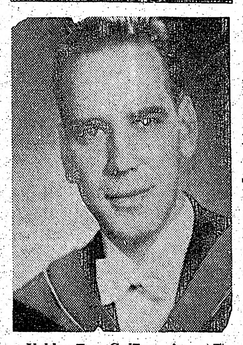

Voldemārs Gulēns, jun. Toronto universitātē ieguvis M. D. gadu medicīnā. Interna gadu strādā Wellesley slimnīcā, Toronto. Viņš pieder pie Fraternitas Metropolitana saimes Toronto.

Jaunais Latviešu inženieru apvienības ārzemēs prezidents Dr. ing. E. V. Dravnieks ir dzimis rīdzinieks, beidzis Pēterpils satiksmes ceļu inženieru institūtu. Latvijā visu laiku nostrādāja uz dzelzceļiem — sākumā bija ceļu iecirkņa priekšnieks un no 1935. — 1940. g. Latvijas dzelzceļu tehniskais direktors. 1942. g. Braunšveigas tehniskā augstskolā ieguva Dr. ing. grādu un no 1946.-1949. g. bija profesors Baltijas universitātē. Darbojās arī Britu zonas latviešu pārstāvniecībā. Iecelojis Amerikā, sākumā strādāja pie dzelzceļu būvju vadības Kanadā, bet vēlāk pie dzelzceļu un autoceļu projektēšanas ASV. Ar ļoti labām sekmēm noorganizējis un vada Latviešu tehniskās terminoloģijas vārdnīcas (3 valodās: latviešu - angļu - vācu) sastādīšanu, darbā iesaistot pāri par 100 līdzstrādnieku. Bija Latviešu inženieru apvienības viceprezidents kopš tās darbības atjaunošanas Amerikā 1956. g.

Atkārtoti ievēlēts līdzšinējais LIAA viceprezidents būvinž. N. Zoldners, kas ir betona speciālists un pēdējos gadus strādā Kanadas valdības dienestā Otavā. Pirms tam viņš strādāja kādā lielā betona masas fabrikā Montreālā un ilgus gadus bija arī Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes loceklis. No jauna ievēlēts par 2. viceprezidentu būvinž. O. Bikša no Čikāgas, kas tur strādā kādā lielā spēkstaciju projektēšanas firmā. Līdzīgā darbā viņš ilgāku laiku strādāja San Paulo, Brazilijā.

Jaunā latviešu inženieru globālā vadība stāsies darbā septembra sākumā. K. I.

DV Toronto nodaļas šāvēji pēc sacensībām Bērzainē

Dzī

Par Klīvlendas Dz

Pavisam svētkos būs deviņi sarīkojumi. Lai atļauts šai rakstā pastāstīt par mūzikas sarīkojumiem, proti — par seno latviešu kāzu uzvedumu, lielo kopkoncertu un prof. Jāzepa Vītola piemiņas koncertu.

1. Seno laiku kāzu paražas krāšņā, divdaļīgā uzvedumā rādīs pazīstamais Detroitas ansamblis Lilijas Gleškes vadībā. Varu lasītājiem jau iepriekš visai droši pateikt, ka uzvedums būs mūzikāli un skatuviski iespaidīgs un interesants no sākuma līdz beigām. Ansambļa dalībnieki brauc uz mēģinājumiem Detroitā pat no tālām vietām: Antons Kivlenieks no Toronto, Pēteris Lielzuika no Kalamazū, pianists Vold. Meļķis, dzejn. Vigo Burģis un citi — no Indianapoles, 2 dziedoņi, 2 meitenes un kāzu spēlmanītis — 14 g. v. Inta Smilgāre (flautiste) — uz Klīvlendu brauc pat no Des-Moines!

Nav šaubu: šis ansamblis, kura kodols ir paši detroitieši, ar Gleškēm centrā, ir spējīgs reprezentēt latvisko skaņu un skatuves mākslu respektējamā pilnībā. Saskaitīju: no tām vairāku simtu latviešu tautas melodijām, ko sen jau aizsūtīju L. Gleškei ,šim uzvedumam izmantotas 82! Un ne jau tikai mūzika, mičošana, dancošana, vai zobenu cilāšana: tiks pa īstam brūvēts, pa īstam dzerts īsts alus no īstas, senatnīgas alus mucas! Uzvedums notiks pirmdien, 2. septembrī, no plkst. 14—16 Sheraton viesnīcas ērtajā zālē „Gold Room". —

2. Nav iespējams iztirzāt katru lielā kopkoncerta dziesmu un izdarību, tāpēc atļaušos dažus vārdus vienīgi par koncerta beigu daļu, kuru ļoti izceļ slavenā Klīvlendas simf. orķestra 50 mūziķi. Orķestra pavadībā atskanēs visas trīs kantātes, bez tam orķestris atskaņos arī Vītola „Drāmatisko uvertīru". Koncerta izskaņai šis orķestris ir gluži ārkārtējs ieguvums. Pirmais koncertmeistars svētku gadījumā latvietis — prof. Ruševics. 18.000 vietu „Public Auditorium" notiek arī Metropolitena operas izrādes, tur laba akustika, dzesināts gaiss, visas modernās ērtības, pagraba stāvā iespējams novietot 800 auto. Šinī vietā atļaujos blakus piezīmi, ka no visiem 9 sarīkojumiem sešos būs dzesināts gaiss, tāpēc svētku apmeklētājiem ieteicams līdzi ņemt vismaz divreiz mazāk kreklu, nekā tas bijis nepieciešams līdz šim.

3. Profesora Jāzepa Vītola 100. dzimšanas dienas piemiņas koncerta programmā būs vienīgi paša Vītola darbi ko mākslinieku u pildījumā. Vītola tiks sestdienā, p piemiņētā slaven „Severance Hall", ti skaistā Klīvlen zāle ar savu aku tēta pašā pirma Bez tam šinī g gajā mākslas ten spējamās moderr — dzesināts gais esam norūpējuši zāles tilpumu (n 2000 krēsliem), došanā pieprasīju Šinī koncertā gais noskaņojum slēdz runas, uzr izdarības, tāpat vai ar pāris m nos. Koncertā n radīsies arī gods fosora Jāzepa V re Annija Vītola Vītola koncertu nijas viesis — p go Strauss ar un grandiozo „ Strauss spēlēs a klavierpavadījum Voldemārs Ruše miniatūras vijol Rapsodiju. Pē Grimma - Stra dziedās četras m Vītola solo dzi pirmo daļu nobe gais stigu kvart stīdzinieku kvart Ruševics, prof. brīvmāksl. Žan brīvmāksl. Jānis

Koncerta otrā cas lielākās Vī mas Kalamazū vairogs izpildīju Kalnāja 80 bals

Bafalo pilsē tikko sāk atko jiem pūdiem Kaut kas līdz piemeklēja Bafa ta pirmajā un jis kaut kad pi 7. augusta ag klāja melni mā pā vienu otru dzēt zibšņu u un pērkona grā tumšs, ka vis trību kā nakti šīnas lēnā, br ugunīm Piecās turpat četras kas pilsētā ra nikas stāvokli. su satikšme, nodzisa elektrī mēram 59 tūk telefona satiks

Pilsētas veci un policijas s ziņoja izņēmu lūdza palīdzību Rokfellera, kas sētu un Erie ja par tā sauk jonu.

Ūdens zieme lavēra parka,

Apsūdz Kremli

Dr. J. K. Zavodnijs, Pensilvānijas universitātes profesors politiskajās zinātnēs un kādreizējais poļu pagrīdes loceklis, savā grāmatā „Nāve mežā" (Death in the Forest") apsūdz Pad. Savienību par 15.000 poļu karavīru noslepkavošanu Katinas mežā Otrā pasaules kara sākumā. Grāmatu izdevusi Notradamas universitāte Indiānā.

Dr. Zavodnijs uzbrūk grāmatā arī prez. Rūzveltam un premjēram Čerčilam, ka tie NKVD pastrādāto šausmu darbu esot pavēlējuši noklusēt, „lai mēs nepazaudētu Pad. Savienību kā sabiedroto."

Par Katinas masu slepkavību pasaule uzzināja 1943. gadā, un par vainīgajiem tolaik ieskatīja vāciešus. Dr. Zavodnijs raksta, ka poļus 1940. gada aprīlī un maijā nav vis nogalinājuši vācieši, bet gan krievi, kuru rokās min. laikā atradās Katinas meža Smoļenskas tuvumā.

„Amerikāņu Valsts departaments tomēr zināja par Katinas notikumiem jau 1942. gada ziemā," raksta Dr. Zavodnijs, „bet Sav. Valstu valdība un Čerčils mēģināja ziņu noklusēt, deklarēdami, ka viņu rīcības ieganstsbijusi pēc iespējas ātrāka sabiedroto kara uzvara."

1951. gadā speciāla ASV Kongresa komiteja Katinas lietā vienojās, ka slepkavībā vainīga Pad. Savienība, kas saucama pie atbildības. Kongresa komitejas lēmums nav īstenots vēl šodien.

Im. Balodis.

VAI

Sokējoši atkl mīgu Sav. Vals un Frenklina brāļošanos ar tautu lēses Teh cē 1943. gada amerikāņu pres lai gan šie mat dzu sāpīgu j drošanai.

Teherānas k mentus publicē da jūlijā, un t teresējošs tieš tuviešiem un ig

Septiņpadsmi slepenībā glab atklāj, ka saru Latviju, Liet prezidents Rū sevi par tikpa 20. gadu simte gā prototips

Teherānā Staļinam, ka v ceptējot Latvij Igaunijas pievi vienībai, jo vis šas Krievijas d jas miera līgu

Pulcēsimies Daugavas Vanagu salidojumā Kičenerā

1963. G. 24. AUGUSTĀ, PLKST. 2 P. P.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169.
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 5 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā.
Sākot ar 15. septembri birojs būs atkal atvērts sestdienās.

MU KALENDĀRS

plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

2. novembrī — Toronto Latviešu biedrības 15 g. pastāvēšanas

3. novembrī — plkst. 5 vak. T. Brilta garīgs koncerts Sv. Andreja baznīcā. Pie ērģelēm Edite Timermane.

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karlīna Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

30. novembrī un 1. decembrī — DV Ziemsvētku tirdziņš.

30. novembrī — TLB Diždanča 15 gadu jubileja; plkst. 14 priekšnesumi un plkst. 19,30 balle Royal York zālē.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku klubs balle Atlanta kluba telpās.

HAMILTONA

28. septembrī — Mīkeļa tirgus HLB namā.

5. oktobrī — Ham. latviešu jaunatnes pulciņa Rota rudens balle Rainbow zālē.

19. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.

16. novembrī — Valsts svētku sarīkojums.

ičenerā

Dzīve Savienotās Valstīs

Par Klīvlendas Dziesmu svētkiem

Pavisam svētkos būs deviņi sarīkojumi. Lai atļauts šai rakstā pastāstīt par mūzikas sarīkojumiem, proti — par seno latviešu kāzu uzvedumu, lielo kopkoncertu un prof. Jāzepa Vītola piemiņas koncertu.

1. Seno laiku kāzu paražas krāsnā, divdaļīgā uzvedumā rādīs pazīstamais Detroitas ansamblis Lilijas Gleškes vadībā. Varu lasītājiem jau iepriekš visai droši pateikt, ka uzvedums būs mūzikāli un skatuviski iespaidīgs un interesants no sākuma līdz beigām. Ansambļa dalībnieki brauc uz mēģinājumiem Detroitā pat no tālām vietām: Antons Kivlenieks no Toronto, Pēteris Lielzuika no Kalamazū, pianists Vold. Meļķis, dzejn. Vigo Burģis un citi — no Indianapoles, 2 dziedoņi, 2 meitenes un kāzu spēlmanītis — 14 g. v. Inta Smiltāre (flautiste) — uz Klīvlendu brauc pat no Des-Moines!

Nav šaubu: šis ansamblis, kura kodols ir paši detroitieši, ar 4 Gleškēm centrā, ir spējīgs reprezentēt latvisko skaņu un skatuves mākslu respektējamā pilnībā. Saskaitīju: no tām vairāku simtu latviešu tautas melodijām, ko sen jau aizsūtīju L. Gleškei ,šim uzvedumam izmantotas 82! Un ne jau tikai mūzika, mičošana, dancošana, vai zobenu cilāšana: tiks pa īstam brūvēts, pa īstam dzerts īsts alus no īstas, senatnīgas alus mucas! Uzvedums notiks pirmdien, 2. septembrī, no plkst. 14—16 Sheraton viesnīcas ērtajā zālē „Gold Room". —

2. Nav iespējams iztirzāt katru lielā kopkoncerta dziesmu un izdarību, tāpēc atļaušos dažus vārdus vienīgi par koncerta beigu daļu, kuru ļoti izceļ slavenā Klīvlendas simf. orķestra 50 mūziķi. Orķestra pavadībā atskanēs visas trīs kantātes, bez tam orķestris atskaņos arī Vītola „Drāmatisko uvertīru". Koncerta izskaņai šis orķestris ir gluži ārkārtējs ieguvums. Pirmais koncertmeistars svētku gadījumā latvietis — prof. Rušēvics. 18.000 vietu „Public Auditorium" notiek arī Metropolitena operas izrādes, tur laba akustika, dzesināts gaiss, visas modernās ērtības, pagraba stāvā iespējams novietot 800 auto. Sīni vietā atļaujos blakus piezīmi, ka ne visiem 9 sarīkojumiem sešos būs dzesināts gaiss, tāpēc svētku apmeklētājiem ieteicams līdzi ņemt vismaz divreiz mazāk kreklu, nekā tas bijis nepieciešams līdz šim.

3. Profesora Jāzepa Vītola 100. dzimšanas dienas piemiņas koncerta programmā būs vienīgi paša Vītola darbi mūsu vislabāko mākslinieku un ansambļu izpildījumā. Vītola koncerts notiks sestdienā, plkst. 17,00 jau pieminētā slavenā orķestra mītnē „Severance Hall", kas paceļas ļoti skaistā Klīvlendas vietā. Šī zāle ar savu akustiku tiekot vērtēta paša pirmajā vietā ASV. Bez tam šinī greznajā, senatnīgajā mākslas templī ir visas iespējamās moderno laiku ērtības — dzesināts gaiss u.t.t. Pašlaik esam norūpējušies vienīgi par zāles tilpumu (nedaudz pāri par 2000 krēsliem), jo iepriekšpārdošanā pieprasījumi visai lieli.

Šīni koncertā ieverētais svinīgais noskaņojums absolūti izslēdz runas, uzrunas, vai citas izdarības, tāpat ierašanos kaut vai ar pāris minūšu nokavēšanos. Koncertā no Ņujorkas ieradīsies arī goda viesņa — profesora Jāzepa Vītola dzīvesbiedre Annija Vītola.

Vītola koncertu iesāks Kalifornijas viesis — pianists doc. Hugo Štrauss ar divām prelidēm un grandiozo „Viļņu dziesmu". Štrauss spēlēs arī visus solistu klavierpavadījumus. Tālāk prof. Voldemārs Rušēvics atskaņos 2 miniatūras vijolei: Romanci un Rapsodiju. Pēc tam Milda Grimma - Strause, soprāns, dziedās četras mazāk atskaņotas Vītola solo dziesmas. Koncerta pirmo daļu nobeigs Vītola vienīgais stīgu kvartets, to atskaņos stīdzinieku kvartets - prof. Vold Rušēvics, prof. Rūd. Mikelsons, brīvmāksl. Žanis Dumpis un brīvmāksl. Jānis Ādamsons. —

Koncerta otrā daļā vienīgi piecas lielākās Vītola koŗa dziesmas Kalamazū koŗa Dziesmu vairogs izpildījumā. Šis Arnolda Kalnāja 80 balsu koris bez nopietnākas konkurences tiek atzīts par mūsu trimdas vislabāko vienību. Kalnājs izvēlējies un jau 2 gadus nostrādājis ap šīm gluži ārkārtēji grūtajām Vītola lielkompozicijām, kas apmēram jau tuvojas balādes jēdzienam.

Koris savu atbildīgo debiju iesāks ar Vītola pašu pirmo koŗa dziesmu „Bērzs tirelī", kuŗu viņš komponējis 1888. gadā. Dziesma visai reti atskaņota, jo uzstāda korim augstas prasības. Tālāk klausītāji varēs iepazīties ar mūsu koŗliterātūras visgrandiozāko, varbūt arī visgrūtāko dziesmu — Dāvids Zaula priekšā. Atceros — to iestudēja vienīgi Reitera un Dziesmuvaras koŗi. Ja Kalnājs būs šo milzeni godam pieveicis, būs pietiekami iemesla apbrīnot viņu un viņa dziedoņus. Lai visi labie gari stāv klāt un palīdz! Arī pārējās trīs — „Diena aust", „Dūkņu sils" un „Karogs", ar Virzas tekstu, ir līdzīga apmēra Vītola meistardarbi. Esmu bijis Kalamazū un labi zinu, ka Kalnāja korim lieliski skan vēl Vītola „Gaismas pils", „Rūķīši un Mežavecis" u. c., tāpēc tā nebūtu nekāda neatrisināma problēma, ja publikai iekārotos pēc programmā paredzētajām 5 dziesmām vēl „pieklausīties klāt" kaut ko programmā nerakstītu. —

Maz vēl pazīstam Vītolu, īpaši jaunajai un jaunākai paaudzēm šis koncerts dos daudz jaunatklājumu. Tiešām, ir taču laiks pavērties mazliet dziļāk lielā komponista un kompozicijas skolotāja dārgo mantu krātuvēs! —

Jānis Kalnietis,
Klīvlendas svētku Mūzikas nozares vad. v.

ZELTKĀZNIEKI MINEAPOLĒ

Aleksandrs un Līza Mossaki.

Aleksandrs un Līza Mossaki savu 5 bērnu, 4 mazbērnu un draugu vidū Mineapolē atzīmēja savu 50 gadu kāzu jubileju. Abi ir veclatvieši. Aleksandrs Mossaks dzimis 1882. g. Lietuvā, brīvi runā latviski. ASV iecelojis 1907. gadā. Sieva Līza, dzim. Ješkēvics, dzimusi 1896. gadā Turlavas pag., Kuldīgas apr. Kā jauna meitene ieradusies ASV 1909. g. (pie sava tēva Viskonsinā; pēdējais kā revolūcionārs Latviju atstājis 1905. gadā un strādājis meža darbos.) Viskonsinā, Glisonā, kā zināms, jau tajā laikā bijuši ap 20 latviešu ģimeņu koloņija, kuŗa saviem spēkiem 1907. g. uzcēla savu dievnamu. Zvans, kas toreiz pirmos latviešus pēc smagiem meža darbiem aicināja savā dievnamā, pēc draudzes aktīvās dzīves izbeigšanās tika pārvests uz Mineapoli, un tagad zvanu skaņas Mineapoles - St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievnamā katru svētdienu iezvana latviešu dievkalpojumus. Aleksandrs un Līza Mossaki satikās šajā vecajā latviešu kolonijā un salaulāti 1913. gadā Glesenas baznīcā. Vēlāk viņi pārnākuši uz dzīvi Mineapolē, kur vīrs pelnījies kā kalējs, bet sieva depresijas gados apsaimniekojusi fermu, lai gūtu dzīves iztiku. Jubilāriem arī tagad, pēc 50 gadiem, nav valodas problēmas — tā ir skaidra latviešu valoda.

H. Kiperts.

RETA JUBILEJA

Uz 50 laulībā pavadītajiem gadiem atskatījās veclatvietis, ilggadīgais Ilinojas latviešu palīdzības b-bas kasieris Fredis un Otilija Šēnbruns svētdien, 18. augustā, kuplu draugu pulkā pie mielasta galda. Retos jubilārus sveica un cildināja vairāki runātāji. Pēcpusdiena pagāja jautrībā un sirsnībā.

ro.

NJUORKA

Ņujorkas latviešu biedrības sanāksmē 16. augustā apsprieda biedrības iekšējās lietas, pārrunājot dažu lielāku pasākumu norisi, kā biedrības jubilejas balles rīkošanu un jubilejas grāmatas izdošanu. Vakars noslēdzās ar sabiedrisku dzīvi, kur bija ieradušies viesi no Vašingtonas, kā arī pāris tautiešu, kas šinī vasarā bija apciemojuši Latviju.

Sirmais latviešu audzinātājs prof. L. Bērziņš ar kundzi 19 augustā lidmašīnā no Denveras ieradās Ņujorkā, kur apmeties pie meitas vīra Dr. J. Keggi. Pēc īsas uzturēšanās Ņujorkā abas ģimenes paredzējušas apskatīt Niagaras ūdenskritumu un pēc tam doties uz Klīvlendas dziesmu svētkiem, kur prof. L. Bērziņš iesvētīs jauno dziesmu svētku karogu. Gandrīz katru gadu prof. L. Bērziņš savu vārda un dzimšanas dienu svētī Ņujorkā. Šogad, 14. septembrī sirmam audzinātājam piepildās 93 gadi.

DETROITA

LELDA's Vidienes apgabala jaunatnes dienu laikā Detroitā 75 gadu lieksni pārkāpa māc. J. Sīpols. Jaunatnes dienas ievadot, jubilāru Sv. Pāvila draudzes vārdā sveica draudzes pr-ks R. Junkulis.

Latviešu Nama fonda rīkotāja Abrenes novada tautas tērpa izlozē laimētājs izrādījās inž. Leo Zariņš. Vērtīgais laimests šoreiz kritis īstajās rokās: inž. Zariņš tikai iepriekšējā dienā, 17. aug. nosvinēja kāzas, un viņa dzīvesbiedrei neesot bijis tautas tērpa, ar ko greznoties Klīvlendas dziesmu svētkos.

Etnogrāfiski pareizi darinātos tautas tērpu LNF dāvinājusi Alida Zariņa, kas gan ar laimētāju nav radinieki.

Pavisam bija pārdotas 547 lozes, ienesot Nama fondam tikpat daudz dolarus.

Pēc 7.gadu pašaizliedzīga darba Sv. Pāvila draudzes dāmu komitejas priekšniece Daina Medne aiziet atpūtā, paliekot tomēr dāmu komitejas sastāvā. Par jauno priekšnieci vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo kasieri Alisi Riekstiņu, kas pagaidām pildīs arī kasieres pienākumus.

P. Z.

GRAND RAPIDI (Mič.)

Ausmas Stagares un Jura Dāvja kāzu viesības 17. aug. bija ievadītas jau vairākas dienas pirms tam, kad līgavai tika sarīkotas divas „pūra balles." Vienu organizēja korporācijas Daugaviete tautietes I. Jansones mājās, bet otru Ausmas darba biedres. Laulības notika Vienības draudzes ev.-lut. baznīcā.

Laulību ceremoniju vadīja māc. J. Lazda, dziedāja Vija Stokmane, ērģeles spēlējot Ed. Grīnvaldam. Vedējtēvs bija A. Rupmejs, vedējmāte L. Rupmeja, Stagaru ģimenes draugi no pašu pagasta Biržiem. Kāzu viesības risinājās īsti bajāriskā garā polu kluba telpās, bija ap 150 viesu. Jaunākais viesību dalībnieks bija Arnolds Ruperts, jun., bet vecākais Valentīns Dāvis no Čikāgas. Tālāko ceļu bija braukusi Celmiņu ģimene no Ņudžersijas un bez tam daudzi no Čikāgas, Toronto, Hamiltonas, Kanadā u. c. vietām. Ikviens varēja izdejoties pēc sirds patikas, un jaunākā paaudze seviški kaisīgi nodevās dejošanai, kur čaklākā šķita Ilze Vasere un Ventis Ariņš.

Runas teica māc. J. Lazda, māc. Kr. Hermanis, skolot. M. Lesniece, korporācijas Daugaviete seniore A. Prīverte, bij. Biržu pag. vecākais J. Tums no Čikāgas un vairāki citi. Bija vesela rinda telegrafisku un rakstveida apsveikumu, arī no dzimtenes. Daudz dāvanu un ziedu.

Tradicionālo mičošanas ceremoniju dzīvi, atjautīgi vadīja J. Jansone.

Viesības krietni ieilga un turpinājās vēl nākošā dienā līgavas vecāku un līgavaiņa piederīgo namā, kad nācās piedevām atzīmēt pēdējā mātes Helēnas vārda dienu. Jaunā ceļa gaitnieki pagaidām dzīvos kāda tautieša ārpilsētas īpašumā, kas nodēvēts par Skaņkalni.

Juris Dzeguze, kuŗš otro gadu studē inženierzinātnes Mičigenas universitātē Ann Arborā, saņēmis paprāvu elektrības sabiedrības stipendiju studiju turpināšanai.

Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrāde ar T. Zeltiņa 3 cēlienu komēdiju „Vilks Rīgā" notiks 20. septembrī Lediju literārā kluba telpās, Šeldona ielā 61. Biļešu iepriekšēja pārdošana J. A. Švechu pārtikas veikalā, biļešu cenas 3, 2,50, 2 dol., skolēniem, sākot ar 12 gadiem, puscenas.

No Austrālijas mitrās un nemīlīgās ziemas Amerikas saulainajā vasarā ielidoja Roberts un Alise Strazdiņi apciemot savus tuviniekus un draugus. Viņu galvenā apmešanās vieta ir pie radiem Čikāgā, bet tie jau paspēju apmeklēt savējos Milvokos, draugus Grand Rapidos un tagad pošas Kanadas apmeklējumam. Ierodoties Mičigenā, Strazdiņi visvairāk priecājās par skaistajiem dabas skatiem, kas tik līdzīgi mūsu dzimtenes ārēm. Viņu ceļojums no Austrālijas līdz Sav. Valstīm ar lidmašīnu ildzis apm. 23 stundas un 2 personām turp un atpakaļ izmaksājis ap 2.500 dol.

18. augustā Sv. Jāņa draudze no Kalamazū rīko izbraukumu uz Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes lauku īpašumu.

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes rīkotie kapu svētki notika 18. augustā Vudlavna kapos draudzes nodalījumā. Svētrunu teica draudzes māc. Kr. Hermanis un iesvētīja piemiņas plāksnes Mārtiņam Bataragam, Marijai Krumbergai, Annai Briedītei, Annai Veisai, Arturam Puravam, Edvardam Ozolam un Emīlijai Kārkliņai. J. Radziņš uz mirušā kapt. Art. Purava kapa kopas LKSBVA vārdā nolika ziedus, tāpat pārējo atdusas vietas bija klātas krāšņiem ziediem. Daudzi kapu svētku dalībnieki bija ieradušies arī no tuvākas un tālākas apkārtnes.

Savu 60. dzimšanas dienu zaļumos, agr. V. Pogas meža saimniecībā pie Loveles, 11. augustā atzīmēja Grand Rapidu latviešu deju kapellas vadītājs Jānis Sulainis. Viņš dzimis 1903. g. 10. augustā Jēkabpils apr., Abeļu pag. kā lauksaimnieka dēls. Būdams visai uzņēmīgas dabas, devies uz Rīgu, kur ātrā laikā izmācījies amatu un atvēris savu mechanisko darbnīcu un šini arodā darbojies arī atgriežoties dzimtajā pusē Jēkabpilī.

Jubilārs no pašas jaunības bijis liels mūzikas mīļotājs un ilgus gadus vadījis Jēkabpils izglītības biedrības u. c. biedrību orķestrus. Gavilnieku goda dienā ar paša sacerētu dzejoli humoristiskā garā sveica A. Krūmiņš, no latviešu biedrības P. Golts, organizāciju padomes J. Celmiņš u. c. Svinību vietā pārējie latvieši deju kapellas dalībnieki bija ieradušies ar saviem instrumentiem, un pēc mielasta pāri par pussimtu kuplais viesu pulks dejoja kā zaļumu ballē.

V. Z.

PLŪDU BRIESMAS BAFALO PILSĒTĀ

Bafalo pilsēta un apkārtne tikko sāk atkopties no lielākajiem plūdiem pilsētas vēsturē. Kaut kas līdzīgs lietiem, kas piemeklēja Bafalo pilsētu augusta pirmajā un otrā nedēļā, bijis kaut kad pirms 79 gadiem.

7. augusta agrā rītā debesis klāja melni mākoņi, kuŗu starpā vienu otru reizi varēja redzēt zibšņu ugunīgās svītras un pērkona grāvienus. Bija tik tumšs, ka visur lietoja elektrību kā naktī, un auto mašīnas ļēlas brauca ar lielām ugunīm. Piecās stundās nolija turpat četras collas nokrišņu, kas pilsētā radīja gandrīz panikas stāvokli. Apstājās autobusu satiksme, daudzos rajonos nodzisa elektrība, pārtrūka apmēram 59 tūkstošiem abonentu telefona satiksme.

Pilsētas vecākais J. Kovāls un policijas šefs Tutuska iziņoja izņēmuma stāvokli un lūdza palīdzību no gubernātora Rokfellera, kas arī Bafalo pilsētu un Erie apriņķi izsludināja par tā saukto postījumu rajonu.

Ūdens ziemeļu Bafalo un Delavēra parka, tāpat Elmwood ielas rajonā cēlās ar tādu ātrumu, ka cilvēki glābās tikai augšstāvos vai Sarkanā Krusta iekārtotos glābšanas un palīdzības punktos — augstākās vietās, lielās sabiedriskās ēkās. Daudziem palīdzēja jau tā pārslogotās ugunsdzēsēju komandas. Mājām iebruka sienas pagrabos, ielas pārvērtās par strautiem, dažās vietās pie tiltu un dzelzceļu caurbrauktuvēm (viaduktiem) sasniedzot 10-12 pēdu dziļumu.

Pilsētai kopējos zaudējumus, privātos un sabiedriskām ēkām vērtē uz 37 miljoniem dolaru. Bafalo universitātes medicīniskās pētniecības ēkā pārplūda pagraba telpas, nedzisa elektrība, apstājās viss darbs, un ūdens sabojāja daudz materiālu. Mūzikas studiju ēkā un departamentā sabojātas 18 mācību klavieres, citi instrumenti un daudzas notis. Mūzikas departamenta direktors Sapp žurnālistiem paskaidrojis, ka arī viņš personīgi visu nedēļu nodarbojoties tikai ar glābšanas darbiem un par zaudējumu aplēšanu vēl nemaz neesot bijis laika domāt.

Tas pats noticis ar universitātes lielo Larwood bibliotēku, kuŗā samirkuši tūkstošiem grāmatu sējumu, ko vēlāk mēģināja izžāvēt, taču daži simti bija tā samirkuši, ka gāja bojā. Vispār universitātes rajonā daudzās vietās ūdens sniedzās 4 pēdu dziļumā.

No slimnīcām visvairāk bija cietusi Maier Memorial, kur pagrabā bija vairāk kā sešas pēdas dziļš ūdens. Apstājās visi celtņi, visa darbība — slimnīcki pāris dienas dzīvoja bez silta ēdiena; nedarbojās celtņi uz augšas stāviem, pieplūda apakšējās rentgena telpas, kur bojāti daži aparāti — tāpat samirkuši slimnieku slimību apraksti. Bez elektrības nebija iespējams izdarīt arī operācijas, un māsas un ārsti personīgi glāba no pagraba telpām slimnīcas dārgo inventāru, mikroskopus, rakstāmmašīnas, grāmatas u. c.

Vēl tagad daudzos rajonos ielu malās var redzēt salauztu un samirkušu mēbeļu, drēbju un papes kastu kaudzes, ko dažās dienās nepaspēja aizvest pilsētas atkritumu smagie automobiļi. Kāda veca tautiete Delavera parka rajonā tika pārvesta ar laivu, jo parkā dīķis bija pārvērties par ezeru, kur gar celiņiem dīķa malā no apgaismošanas spuldzēm ārā varē ja redzēt tikai lampu kupolus— tik dziļš bija ūdens.

Nelieli zaudējumi bija arī mākslas galerijai un pilsētas zvēru dārzam.

Pēc plūdu dienām, aprunājoties ar mūsu tautiešiem, izrādījās, ka tie tikuši cauri tikai ar pieplūdušiem pagrabiem, bet nopietnu bojājumu mājām nav. Dažās mājās bijis 4—5 pēdas dziļš ūdens, kādēļ radušies zināmi materiālie zaudējumi. Visvairāk cietusi Ed. Romusa ģimene Tonavandā. Viņu mājas rajonā ūdens sniedzies līdz novietoto auto jumtam. E. R. pagrabā sabojāta jauna ēdamistabas iekārta un televīzijas instrumentiem apkrauts darba galds, tā rodoties vairāk simt dolaru zaudējumam.

E. Alka

O. KROLLA
JAUNĀ ADRESE:
12 Harrison St., Oak Park, Illinois, USA.
Tel.: 383-6978.

Apsūdz Kremli

Dr. J. K. Zavodnijs, Pensilvēnijas universitātes profesors politiskajās zinātnēs un kādreizējais poļu pagrīdes loceklis, savā grāmatā „Nāve mežā" (Death in the Forest") apsūdz Pad. Savienību par 15.000 poļu karavīru noslepkavošanu Katinas mežā Otrā pasaules kara sākumā. Grāmatu izdevusi Notradamas universitāte Indiānā.

Dr. Zavodnijs uzbrūk grāmatā arī prez. Rūzveltam un premjēram Čerčilam, ka tie NKVD pastrādāto šausmu darbu esot pavēlējuši noklusēt, „lai mēs nepazaudētu Pad. Savienību kā sabiedroto."

Par Katinas masu slepkavību pasaule uzzināja 1943. gadā, un par vainīgajiem tolaik ieskatīja vāciešus. Dr. Zavodnijs raksta, ka poļus 1940. gada aprīlī un maijā nav vis nogalinājuši vācieši, bet gan krievi, kuŗu rokās min. laikā atradās Katinas mežs Smoļenskas tuvumā.

„Amerikāņu Valsts departaments tomēr zināja par Katinas notikumiem jau 1942. gada ziemā," raksta Dr. Zavodnijs, „bet Sav. Valstu valdība un Čerčils mēģināja ziņu noklusēt, deklarēdami, ka viņu rīcības ieganstsbijusi pēc iespējas ātrāka sabiedroto kara uzvara."

1951. gadā speciāla ASV Kongresa komiteja Katinas lietā vienojās, ka slepkavībā vainīga Pad. Savienība, kas saucama pie atbildības. Kongresa komitejas lēmums nav īstenots vēl šodien.

Im. Balodis.

VAI RŪZVELTS BIJA TIK NAIVS?

Sokējoši atklājumi par šausmīgu Sav. Valstu diplomātiju un Frenklina Delano Rūzvelta brāļošanos ar Staļinu uz citu tautu lēses Teherānas konferencē 1943. gada decembrī ieguvuši amerikāņu presē maz ievērības, lai gan šie materiāli svarīgi daudzu sāpīgu jautājumu noskaidrošanai.

Teherānas konferences dokumentus publicēja tikai 1961. gada jūlijā, un to saturs ļoti interesējošs tieši latviešiem, lietuviešiem un igauņiem.

Septiņpadsmit ar pus gadu slepenībā glabātie dokumenti atklāj, ka sarunās par pēckaŗa Latviju, Lietuvu un Igauniju prezidents Rūzvelts pierādījis sevi par tikpat lielu ciniķi kā 20. gadu simteņa Jāņa Briesmīgā prototips — Staļins.

Teherānā Rūzvelts sacījis Staļinam, ka viņš personiski akceptējot Latvijas, Lietuvas un Igaunijas pievienošanu Pad. Savienībai, jo visas trīs esot bijušas Krievijas daļa pirms Versaļas miera līguma.

Jokodamies Rūzvelts teicis Staļinam, ka viņš nedomājot iet Baltijas valstu dēļ kaŗā pret Pad. Krieviju, ja Baltijas valstīm būtu jāpiedzīvo otrreizēja krievu okupācija.

Tajā pašā elpas vilcienā Rūzvelts tūlīt piebildis, ka viņš stipri pārliecināts, ka Baltijas valstu iedzīvotāji nobalsošot pēc kaŗa par palikšanu brāļīgo padomju tautu saimē!

Kad Staļins ieminējies par viņam nesaprotamu un nepatīkamu amerikāņu sabiedriskās domas interesi par Baltijas valstīm, Rūzvelts Staļinu mierinājis, sacīdams, ka Baltijas problēmu labi nesaprotot arī paši amerikāņi . . .

Saprotams, ka ne amerikāņu sabiedriskās domas veidotāji (prese, radio), nedz amerikāņu tauta toreiz nezināja, ka tolaik Teherānā populārais Rūzvelts iztirgo komūnismam (šiz Čerčila muguras) veselas tautas, ieskaitot arī daļu Polijas un Vācijas!.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI IR\ IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, 2 vannas istabas. Kopīgā cena $ 14.900,.

GERRARD - GREENWOOD: 8 istabu dubultķieģeļu māja, moderna apkure, moderna virtuve, garāžas iespēja. Kopīgā cena $ 13.500,-, iemaksa — $ 850,..

O'CONNOR - ST. CLAIR: Atsevišķš 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs, eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš. Kopīgā cena $ 13.500,-, iemaksa — $ 2.000,..

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

PA SVEŠĀM TAKĀM

UZ MĒNESS KRĀTERIEM

Ir zināms, ka pirmajam lidojumam uz mēnesi pieņem pieteikumus, par otro vēl nerunā, bet ikviens vēlētos zināt, kā uz mēness izskatās. Ar spēcīgiem teleskopiem ir mēģināts to noskaidrot, un tā atrod, ka uz mēness esot krāteri un lava, bet neviens nav pārliecināts, vai vēl kas cits tur būtu atrodams.

Kaut kas līdzīgs mēness virsmai izveidojies arī uz zemes, Aidaho valsts vidus daļā, netālu no Arko pilsētiņas. Tas nosaukts par mēness krāteru pieminekli. Jau tuvojoties šai vietai, dažas jūdzes iepriekš redzami lavas veidojumi, kas apaugusi sūnām vai retiem krūmiem. Mēness krātera piemineklis no tālienes izskatās pēc melnzemes kalna. Ir vismaz divējāda veida lavas: viena, kas sakususi lielā akmens gabalā ar dažādām plaisām un porām. Tā izskatās tā it kā arājs ar lielu traktora arklu būtu uzaris līdumu, kur ne visas velēnas apmetušās pareizā virzienā, veidojot dažādus kūkumus un nelīdzenumus. Otra — ir smalki melni grauduļi, kas atgādina ogļu izdedžus, kas gandrīz visi vienā lielumā. Dabā šī lava izveidojusi kalnus, kas izskatās pēc melna noecēta lauka, kur sākušas dīgt nezāles. Ne viena, ne otra nav izdeži, bet izkausētas klintis, kas pirms apmēram 2000 gadiem lavas veidā izmesti no zemes iekšienes. Dažās vietās vēl redzami kalni, kur vidū caurums, kam gandrīz nevar saskatīt galu. Tie ir krāteri, kur karstā lava plūdusi un applūdinājusi plašu apgabalu.

Piemineklis ir 83 kvadrātjūdzes, ko var apskatīt pa 7 jūdžu apļa ceļu. Kur vēlas, var izkāpt, apskatīt vai staigāt pa lavas virsu, kas ir cieta klints, ar lielākām vai mazākām plaisām. Aug dažas priedes, retāk citi koki, zāle un krūmi. Redz kādu putnu vai zvēru. Redzams arī kāds desmit līkumos sagriezies nokaltis priežu stumbrs, ko zinātnieki vērtējot vairāk kā 1500 gadu vecu. Lavā izveidojušies daži dabiskie klinšu tilti un alas, ko var apskatīt, ja patīk staigāt pa lavas veidojumiem. Pēc lavas izvirduma šīs vietas apmeklējuši arī indiāņi, ko liecina lielākā vairumā atrastie bultu un šķēpu gali.

Ar lavu pārklāts lielāks apgabals, vairāku simtu jūdžu apmērā. Te izveidojies lavas tuksnesis, jo te nekā nevar audzēt. Tas nav apdzīvots.

Pārdesmit jūdžu tālāk ir Šošones indiāņu ledus alas, ko arī veidojusi lava. Tā esot lielākā ledus ala, kas zināma, un ir it kā dabisks ledusskapis milzīgos apmēros. Šīs alas temperātūra vienmēr ir zem kušanas punkta. Ala atrodas 90 pēdu zem lavas, kur izveidojusies ledus valstība. Tā ir apmēram trīs pilsētas bloku gara, ap 30 pēdu plata un 40 pēdu augsta. Pēc lielā karstuma, kas valdījis mēness krāteros, te ir 30 grādu F. Šo alu, domājams, liesojuši arī indiāņi nomedīto zvēru uzglabāšanai.

Lavai atdziestot, radusies ala, kur bijis tikai viens atvērums. Sniegam kūstot un lietum līstot, mitrums sūcas alās, bet ilgās ziemas atdzesēja alas zem kušanas punkta, veidojot lāstekas un ledus sienas. Neatkarīgi no tā, kāda temperātūra ārpusē, alā vienmēr tā ir zem 32 grādiem F.

Aidaho ir mežonīga zeme, kas maz apdzīvota. Kaili vai mežiem apauguši kalni vai plaši tuksnešu neveicina zemes izmantošanu un iedzīvotāju pieaugumu. Tur ir krāšņi un mežonīgi skati, ko var skatīt tikai auto braucienā. Ja grib ko vairāk redzēt, jāmeklē zirgs, mūlis vai ēzelis, labākā gadījumā var iztikt ar džipa auto, bet sliktākā gadījumā jāizmanto pašam savas kājas, lai mazliet apskatītu dabas slēptos mežonīgos skatus un redzētu varbūt arī kādu dabas slēptu noslēpumu.

Pāri kalniem neved neviens ceļš, tie aizlokās gar kalnu grēdām, parasti kalnus apejot un tikai nepieciešamības gadījumos čūskveidīgi lokoties, uzvijas kalnos. Tad ceļš ved gar dziļām aizām, kur līdzbraucēji atgādina nebraukt par tuvu ceļa malai, jo reibstot galva, dziļo gravu vērojot.

Ziemeļu daļā Aidaho valstī izveidojusies koku rūpniecība, jo lielos kalnus klāj slaidas egles, pie kam jaunaudzes izmanto arī Ziemsvētku eglītēm. Tālāk uz dienvidiem lielie koki izzūd, tur aug tikai mazi kociņi, vēlāk krūmi, un beigās redzamas tikai kailas klintis vai ar brūnganu zāli apauguši kalni.

Upītes un strautiņi daudzās vietās ir izžuvuši, kaut gan gabalu tālāk atkal tek ūdens. Ir arī pāris pazudušās upes, kas kādu laiku tek pa virszemi, bet tad pazūd lavas masā un gultni tālāk nevar atrast.

KRIEVU KĀRE PĒC ĀRZEMJU VALŪTAS

Pazīstamā Sav. Valstu filatelijas nedēļraksta „Linn's Weekly" redaktors savās atzīmēs norāda, ka sakarā ar viņa interesi par golfam veltītiem filatelijas materiāliem, viņš saņēmis izgriezumu no laikraksta „Long Island Press," kur atzīmēts, ka neviens no 20 miljoniem golfa cienītājiem visā pasaulē neizvēlēsoties par dzīves vietu Padomju Savienību, jo tur neesot neviena golfa laukuma.

Ja tas tā arī ir, tad redaktors ir ar mieru slēgt derības, ka Padomju Savienībā izdos golfam veltītu marku jau nākošā gada laikā. Katru paņēmienu iegūt marku krājēju dolarus Padomija izmantos bez kādas vilcināšanās, kaut arī visā Krievijā nebūtu neviena golfa laukuma.

Vēl dabūjami nedaudzi eksemplāri
LINARDA TAUNA DZEJAS
MŪŽĪGAIS MĀKONIS
DV Grāmatnīcā — 123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.
Pasta izdevumiem pievienojiet 10 c.

Jaunie Eiropas tanki

Amerikāņu tankus M-47 un T-54 ieskata par stipri novecojušiem modeļiem. Angļi, franči un vācieši jau ilgāku laiku lieto valstu armijas, jau vairākus gadus salīdzinājumā ar krievu tanku tipus.

Vismaz Rietumvācija un Francija bija vienojušās, ka pēc izmēģinājumu beigām kopējā produkcijā ražos tos „Eiropas tanka" modeļus, kas izrādīsies vislabākie. Vācieši ir izveidojuši divus jaunus ūdenī nirt spējīgus tanku modeļus, kuŗu 90 un 105 mm lielgabali spējīgi caururbt visu līdz šim pazīstamo tanku bruņas. Vāciešiem šo tanku modeļu izveidošana ir izmaksājusi apm. 100 miljonu marku. Vācu „Standarta" un „Leoparda" tanku motoros var izlietot visas pazīstamās šķidrās degvielas — kādas tik pagadās pie rokas; tie ir sevišķi zemi, viens no modeļiem pat bez tradicionālā bruņu torņa, un tie ir apgādāti ar infrasarkano staru ierīcēm, kas ļauj braukt un precīzi tēmēt arī naktī un miglā. Jauno vācu tanku motori izmaināmi 13 minūtēs, un to ātrums grūtos ceļa apstākļos ir 75 km. stundā.

Tikpat moderns ir arī jaunais franču tanku modelis „AMX-30" un nedaudz robustākais angļu „Virsaitis," kuŗš apbruņots ar 12 cm lielgabalu un kuŗa bruņas nespējot saārdīt neviens līdzšinējais prettanku lielgabals.

Pēc jauno tanku spēju pārbaudēm kā angļi, tā arī franči un vācieši savējos ieskata par labākajiem vai lētākajiem, un visas pazīmes, diemžēl, rāda, ka katra valsts stūrgalvīgi paliks pie saviem ieskatiem. No kopējās, salētinātās produkcijas, laikam, nekas neiznāks, un „Eiropas tanks" pagaidām nekļūs par reālitāti. No pieejamām ziņām gan izriet, ka visi šie jaunie Eiropas tanki visādā ziņā ir daudz pārāki par krievu T-54, no kuŗiem krievu rīcībā esot jau vismaz 30.000 tanku.

Runā, ka jaunais, kopējais NATO tanks kļūšot gatavs tikai 1970. gadā, un līdz šim nav panākta arī Eiropas jauno tanku lielgabalu kalibra un municijas saskaņošana. Vācieši savu jauno tanku produkciju ir nodevuši divām Minchenes lapkārtnes firmām, un no tiem pagaidām ražos apm. 2200 gabalus. Kā vācieši, tā arī franči turpina jauno modeļu demonstrēšanu, lai iegūtu pasūtinājumus mazākajās NATO valstīs.

Rakstu serijas turpinājums par Ontario valdības darbību.

Ir vienkārši noskaidrot

Hon. Charles S. MacNaughton

Ontario province ir bagātīgi apveltīta ar dabīgām atpūtas vietām, bagātīgas savā daudzveidībā, kā arī skaita ziņā.

Laimīgā kārtā viss lielais atpūtas vietu vairums ir viegli un ērti sasniedzams, braucot pa Ontario t. s. King's Highways', kas sniedzas ap 12.400 jūdzes, kā ar pa citiem mazākiem ceļiem.

Tāpat ērti sasniedzamas dažāda veida apmešanās vietas visā provincē.

Lai jums atvieglotu nokļūšanu izraudzītajās vietās, Šoseju un Zemesceļu departaments publicē dažādas brošūras un kartes, piem.: Official Road Map of Ontario (oficiālā Ontario Ceļu karte); the New Northern Ontario Folder (Ziemeļontario prospekts) ar divām kartēm, kas publicēts pirmoreiz šai gadā - un „Roads to recreation" (Ceļi uz atpūtas vietām), kuŗa 1963. gada izdevums pašreiz iespiests.

Visi šie publicējumi pieejami bez maksas. Tos var saņemt vai nu tieši departamenta galvenajā birojā, vai ikvienā no departamenta 18 apgabalu birojiem. Tāpat tos var dabūt Tūrisma un propagandas birojos, kā arī Lauku un Mežu departamenta birojos un daudzās citās vietās.

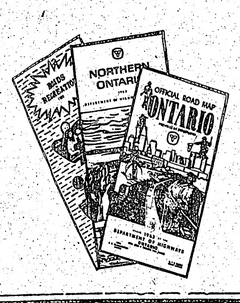

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY
DEPARTMENT OF HIGHWAYS
JOHN ROBARTS, Prime Minister
CHARLES S. MacNAUGHTON, Minister of Highways

Vecais Indriķis.

Par jaungaitnieku būt var katrs

Ja kritiķi kādreiz pārsteidzībā nosauc jaungaitniekus par vērtību „ārdītājiem", tad šis epitets ir jāsaprot vārda tiešajā nozīmē: kā smaržīga, lekna pļavas zāle, kas nogriezta kaltēšanas saulē un siltā vējā un to ar mirdzošiem grābekļiem un dakšām izcilā un pārcilā jaungaitnieki. Citiem vārdiem — tie ārda. Cilājot nereti ierauga lauku peles un vardes, kas parasti žigli aizdiedz, taču jābūt uzmanīgam, jo var viegli iedurt kājā.

Kas tad īstenībā ir un ko dara jaungaitnieki? Uzšķirot vēl nepublicētu konversācijas vārdnīcas pielikumu, varam lasīt:

— Jaungaitnieks ir cilvēks, kas:

— otrreiz mūžā mācās staigāt;

— ūdenī grimst un nemaz nepeld pa virsu;

— apdzejo mīlu tā, ka tā nekļūst liriska;

— apkaro akadēmisku salkanumu, vienalga, ceptu vai vārītu

— nemēģina no latvietības izperēt cāļus;

— labprāt uzturas avotu tuvumā: — taisa simpoziju par vemšanu;

— gremdējas režīmā un sarežģī grimšanu;

— atvasina divkultūru latviešus divām galvām;

— mazliet baidās no dažāda veida nokrišņiem;

— apveltīts ar stingru, muskuļainu kaklu;

—dibina zirgu un ķēvīšu draugu klubus;

—citkārt domā ar desmit zobiem (dekadents);

—(kas) uzturas vairāk svaigā gaisā un nevis alā;

—cienī rakstītu vārdu vairāk nekā runu.

No definīcijām ir diezgan skaidri noprotams, ka jaungaitnieki ir samērā normāli cilvēki, tādēļ tos dažādos sarīkojumos, aktos un jubilejās tikpat kā nemana.

Jaungaitniekus bieži redz jaunaudzē, kuŗas apraksts tādēļ mūsu nolūkam ir nepieciešams.

Lai tur nokļūtu, ņem zirgu un ratus un, jaunus sudrabiņa grožus spīdinot, izbrauc cauri raibajam silam, garām dzīlajai lējai, kur rudzu rugājos mirgo šķēpnešu bultas. Ziemā, apsarmoti un salīgi, te rēgojas ziemeļnieciski, dažkārt skabargaini stumbri. Vasarā, jeb kā dzejnieks teiktu — vasariņā, te kalnos mīt bites, un zem ozola mauriņa gravā tekā irbes. Zemes spēks te zarojas, zariņš pie zariņa, un vaskojas blakus sīkajam strautiņam. Pie kraujas āboliņa gubiņa it kā virzās čaukstoša un čakstoša. Taču labāk cīrulis rokā nevis mednis kokā. Tālk veseli niedru pumpuri slīgst uz sudraba ežas, ko izmīdījis lācis, kas palkalnē pie strautiņa, lazdas zālē, izskatās kā krūzē iemērkta bārda. Varavīksne met zeltiņotu saulīti pāri ērmīgam mežezera dziļumam un sārts ausekļis, jūsmodams par pura pukēm, nolej gaismas kaudzīti, tā ka neredzīgā pasaule nodreb līdz pat stenderēm. Kas par laimi! (Glück).

Šajā jaunaudzē klīst, bieži viens otru tikpat kā nepazīdami, mūsu jaungaitnieki. Te ir tas tīrums, jebšu jaunaudze, ko jaungaitnieki ar, ecē, mēslo, augus retina, aplaista, ravē, pļauj, žāvē, kaltē, ceļ zārdos, liek vezumā, pārdod, bet visbiežāk atdod par velti kā trimdas skābbarību.

Jaunaudzē nekādas ceļa zīmes nenorāda jaunības taku — tur sējējs sējis smilgas, tur nav atpūtas. Taču katrai lietai savs laiks. Te ir tikai jaunaudze — jaunākās ziņas te var lasīt pēlēkajā akmenī iegravētas. Tur jau atkal viens aiziet! pelēku akmeni kaklā uzkāris.

Lai būtu par jaungaitnieku, nebūt nav jāizvairās no sasāpējušu lietu noklusēšanas — gluži pretēji — jaungaitnieki uzklausa ikkuŗu, vienalga, cik labi vai greizi tam kādreiz būtu klājies. Ja kāds ticis piekauts, izģērbts, vai morāliski satriekts — jaungaitnieki sniegs pirmo palīdzību, neprasīdami pēc latviešu ārzemju pases vai bankas grāmatiņas.

Par prieku daudziem jāsaka, ka jaungaitnieki nemaz nedomā ar samaitātu izslaukumu sazāļot mūsu trimdas Jāņu bērnus ar vai bez ozola vainagiem, pat tad, ja siers dažkārt nav izdevies tik labi kā dzimtenē. Svaigāks taču ir siera mīcītājs, ķēm, nolej gaismas kaudzīti, tā un tādu jaungaitniekiem nekad trūkst.

Savos pirmos septiņos pastāvēšanas gados jaungaitnieki ir laiduši dziļas un nereti atskabargainas saknes, un tā tie lēnām sakņojas arvien dziļāk. Zaļo lakstu vietā sāk jau parādīties sīki pumpuri, kas, ar Dieva palīgu pēc dažiem gadiem droši vien jau nesīs pirmos ziedus un pēc tam augļus. Te nu jāaicina katrs, lai piedalītos šajā, visnotaļ rūpīgajā apputeksnošanā — vārās ziedlapiņas nedrīkst priekšlaicīgi apostīt. (Vēl sliktāk ir tās smaržot, jo kā valodnieki un rakstnieki to seviški uzsver, smaržošana ir smaržas ražošana un publicēšana atklātībā ar tai sekojošu nosarkšanu!).

Reizi gadā jaungaitnieki rīko kokteiļi, kur dzirdīgajiem klausītājiem pasniedz gara barības kumosiņus, kas darināti pēc īpašas receptes, kas būtu jāzina katrai namamātei.

Kokteiļa recepte

Vispirms ir jāiegādājas trijdimensiju acenes ar rožainiem stikliem, kuŗi tūdaļ uz vietas ir izdauzāmi. Ieteicams stiklu atliekas rāmjos paturēt, jo tādējādi radīsies vajadzīgais gara spriegums. Ausis ir ieteicams aizbāzt ar Kurbada ražoto vati. Lai radītu noskaņu, der uzgriezt Vintera iedziedāto plati: Kur atskan tango fandango. Pēc tam labi oderētā, latviešu rūpnieku darinātā baļļā, iestūķē pāris kilogramu avīžu ievadrakstus ar speciāli attīrītu druku, tīru no kļūdām. Piegāž klāt kārtīgi nokritizētus Jaunās Gaitas dzeju kumosus, apkaisīstus ar piparainām skabargām. Lai piedotu masai šķidrumu, iepilina trīs brīvās jaunatnes pilienus, kas ātri izgaros. Tiem virsū uzlej labi nostāvējušos rotaru, sāli un krāsa ātri maināmu sulu, un krāsa ātri maināmus sīkus pumpurus, kas, ar sekojošu tautisku sapņu analizi, no jauna apmaisa trimdas tinti.

Jaungaitniekus dažkārt dēvē par šaubītājiem jeb par nikno paaudzi, taču ja paklausāmies saniknotajos, rodas iespaids, ka šāda veida inspirācija attīsta mums nepieciešamo cīņas elementu, un, ja arī šķēpi neklaudz īstā rakstā, šķindoņa tomēr rada patiesu gandarījumu. Skaļi rejoši jaungaitnieki līdz šim vēl nav manīti, lai gan daudzi apgalvo, ka diezgan skaidri dzirdējuši tādu kā zviegšanu, bet tā ir daudz patīkamāka par gaudošanu vai kladzināšanu.

Jaungaitnieki līdz nāvei aizstāv tos, kam ir kas sakāms, bet tajā pašā laikā viņi nepievienojas nevienam teiktam vārdam. Citiem vārdiem, viņi neaizkorķē nevienu pudeli, kuŗā manāms kaut cik latvisks padzēriens, bet laiž to no rokas rokā, lai laudis pagaršotu un padotu tālāk.

Jaungaitnieki grib turēties kopā ar zaļo, vitālo profesionālo trimdinieku serdi, un tādēļ universitātes izglītība nav itin nekāds priekšnosacījums; ir vajadzīgi nemitīgi darbīgi, ar bezmiegu apveltīti, nakts strādnieki, kas pusnaktī nevis stāv sardzē, bet uzbrūk. Uzbrukšanu parasti veic ar domu apbruņojumu, literātūras un mākslas bagāžu, ko nokrauj visgarām aplī, lai piemēroti atvairītu iezemiešu ķerkstīšanos. Šādā oderētā latvietībā izvelk katram jaungaitniekam būtiskāro — un tā izskaidrojams, ka nav divu jaungaitnieku, kas līdzinātos viens otram.

Ar periodiska izdevuma palīdzību stratificētie jaungaitnieki apaugļo viens otru tūkstošiem jūdžu attālumā; balsīm rodas atbalsis, kumeliņu zviegšana dzirdama kā Limā, tā Saulainē un samaitāti izslaukumi manīti pat kaut kur Klusā okeanā. Citreiz viens jaungaitnieks meklē otru:

Nopietnā precību nolūkā Tevi, manu sapņu gaceli, meklē vecāks, nikns jaungaitnieku dzejnieks ar vienu publicētu dzejoļu krājumu. Man ir rīkste — nāc kāda esi! Tevi vēlos, vienalga, ar vai bez pagātnes, kaut vai pliku kā baznīcas žurku.

Kā redzat, jaungaitnieki nemeklē sarežģītus teikumus, lai pateiktu vienkāršas lietas, bet bieži lietas sauc pirmavotu vārdos, tā lai nezaudētu svaigumu un tautiskās saknes. Kas par to, ja mūsu dainām viens sējums vairāk nekā citām tautām! Arabi lielās, ka viņiem esot vairāk nekā divi tūkstoši vārdu, kas lietājami runājot par zirgu, bet mums ir tādas vārdu nianses vienai un tai pašai lietai, ka pat Britu enciklopēdijā tās nesadabūtu iekšā (sk. dainas).

Ja gribat kļūt par jaungaitnieku, palūkojieties visapkārt, vai neredz kādu mazāku strautiņu, kuŗam pāri pārmesta šaura, visnotaļ raupja un nenotēsta laipa. Vēlās vakara un agrās rīta stundās jūs tur redzēsit pastaigājamies modernās pastalās iemaukušos, samērā neveseligu, bet garīgi modru jaungaitnieku — jaunradi. Ja jūs tam uzmanīgi tuvosities un gaisā izzīmēsit pāris etnografiski pareizus rakstus, piekrītošs galvas mājiens nozīmēs jūsu uzņemšanu šajā ievērojamā trimdas klubā.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skum
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
LOTUS PUĶU V
802 Bathurst ielā, pie
tel.: LE 3-3884, T
KANADAS DAILAMATNIEK
SALONS.
Sveiciet AR Z
LOTUS

UNIVERSITY OF TORONTO
Royal Conservatory of Music
SCHOOL OF MUSIC • Ettore Mazzoleni
RUDENS SEZONA SĀKAS
KLAVIERES. ERĢELES. BALS
MĀKSLA. OPERAS. TEORI
INSTRUMENT
SPECIĀLI KURSI APDĀVINĀTIEM
Konservātorijai nodaļas visās p
Tuvāka informācija saņemama:
Registrar, 273 Bloor St. W. (ga
vai Supervisor of Branches, 4
WA 1-8958.

PALĒTINĀJUMS PAGARINĀT
30. AUGUSTAM
SMITH - CORONA, Inc. izsludina rudens
Amerikas labāko un visizplatītāko rakstāmm
portable, Latvian ar vienreizēju cenas pazem
parastā cena .....
pasūtinot līdz 28. augustam reizē ar samaks
plus tax .
Galaxie ir vienīgā mašīna Amerikā apbalvot
for good housekeeping", tai ir pilna 5 gadu
Šāds palētinājums agrāk nekad nav bijis,
vēl kādreiz būs. Pēd. gados mašīnu cenas
tās noteikti turpinās celties. Ar Galaxie
traucēti rakstīt angļu, vācu un citās valod
arī uz Kanadu.
LATVJU GRĀMATA, P. O.
Waverly, Iowa.

VENUS PUĶU
Zie
sakā
vaja
Latviešu k
Ādas izstr
231 Roncesvall
LE 4-4645; LE

A. EGLITIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veika
Ieriko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz
no pl. 1 līdz 6 vakarā.
IZIRĒ TV par $ 8,- MENE
161A Roncesvalles Ave., Toronto,

Zeltkalis A. KI
VALUDE
Gatavo un labo visu, k
19 Pretoria Ave.,
HO 3-1
PIEPRASIET K

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā,
iepriekš pieteicoties pa
tālr. LE 5-5555. Toronto.

A.
APKUR
204
LE 1

LATVIJAS AMERIKĀ
SPI
TOR
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PAS
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪG
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRIBU V
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU
VĒSTULU VEIDLAPAS
GRĀMATAS, ŽURNA
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, T
ONT., CANADA.
Pasūtinājumus lūdzam nodot

ERCIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

R - ST. CLAIR: Atsevišķš 5 istabu bungalovs, eļļas apkure, privāts ie- š. Kopīgā cena $ 13.500,-, iemaksa —

TNIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ IELA IZVĒLE VISĀ PILSETĀ.

anki

Fran- vislabākie. Vācieši ir izveidoju- pēc iz- šī divus jaunus ūdenī nirt spē- kopējā jīgus tanku modeļus, kuru 90 Eiropas un 105 mm lielgabali spējīgi rādīsies caurumbt visu līdz šim pazīsta- mo tanku bruņas. Vāciešiem šo tanku modeļu izveidošana ir izmaksājusi apm. 100 miljonu marku. Vācu „Standarta" un „Leoparda" tanku motoros var izlietot visas pazīstamās šķidrās degvielas — kādas tik pagadās pie rokas; tie ir sevišķi zemi, viens no modeļiem pat bez tra- dicionālā bruņu torņa, un tie ir apgādāti ar infrasarkano staru ierīcēm, kas ļauj braukt un precīzi tēmēt arī naktī un miglā. Jauno vācu tanku moto- ri izmaināmi 13 minūtēs, un to ātrums grūtos ceļa apstākļos ir 75 km. stundā.

Tikpat moderns ir arī jaunais franču tanku modelis „AMX-30" un nedaudz robustākais angļu „Virsaitis," kuŗš apbruņots ar 12 cm lielgabalu un kuŗa bruņas nespējot saārdīt neviens līdzšī- nējais prettanku lielgabals.

Pēc jauno tanku spēju pārbau- dēm kā angļi, tā arī franči un vācieši savējos ieskata par la- bākajiem vai lētākajiem, un vi- sas pazīmes, diemžēl, rāda, ka katra valsts stūrgalvīgi paliks pie saviem ieskatiem. No kopē- jās, salētinātās produkcijas, lai- kam, nekas neiznāks, un „Eiro- pas tanks" pagaidām nekļūs par reālitāti. No pieejamām zi- ņām gan izriet, ka visi šie jau- nie Eiropas tanki visādā ziņā ir daudz pārāki par krievu T-54, no kuŗiem krievu rīcībā esot jau vismaz 30.000 tanku.

Runā, ka jaunais, kopējais NATO tanks kļūšot gatavs tikai 1970. gadā, un līdz šim nav pa- nākta arī Eiropas jauno tanku lielgabalu kalibra un municijas saskaņošana. Vācieši savu jau- no tanku produkciju ir nodevu- ši divām Minchenes apkārtnes firmām, un no tiem pagaidām ražos apm. 2200 gabalus. Kā vā- cieši, tā arī franči turpina jau- no modeļu demonstrēšanu, lai iegūtu pasūtinājumus mazāka- jās NATO valstīs.

tautis- apaugļo viens otru tūkstošiem una ap- jūdžu attālumā; balsīm rodas atbalsis, kumeliņu zviegšana dzirdama kā Limā, tā Saulai- nē un samaitāti izslaukumi ma- sāmies nīti pat kaut kur Klusā oke- ids, ka anā. Citreiz viens jaungaitnieks attīsta meklē otru:

as ele- Nopietnā precību noļūkā Te- pi ne- vi, manu sapņu gaceli, mek- oņa to- lē vecāks, nikns jaungaitnie- rījumu. ku dzejnieks ar vienu pub- ki līdz licētu dzejoļu krājumu. Man ai gan ir rīkste — nāc kāda esi! diezgan Tevi vēlos, vienalga, ar vai ā zvieg- bez pagātnes, kaut vai pliku tikamā- kā baznīcas žurku. kladzi-

Kā redzat, jaungaitnieki ne- ei aiz- meklē sarežģītus teikumus, lai sakāms, pateiktu vienkāršas lietas, bet ņi ne- bieži lietas sauc pirmavotu vār- iktam dos, tā lai nezaudētu svaigumu n, viņi un tautiskās saknes. Kas par i kuŗā to, ja mūsu dainām viens sē- ks pa- jums vairāk nekā citām tau- rokas tām! Arabi jielās, ka viņiem otu un esot vairāk nekā divi tūkstoši vārdu, kas lietājami runājot ies ko- par zirgu, bet mums ir tādas fesionā- vārdu nianses vienai un tai pa- tādēļ šai lietai, ka pat Britu encik- av itin lopēdijā tās nesadabūtu iekšā (sk. dainas).

ir va- Ja gribat kļūt par jaungait- ar bez- nieku, palūkojieties visapkārt, rādnie- vai neredz kādu mazāku strau- āv sar- tiņu, kuŗam pāri pārmesta šau- ukšanu ra, visnotaļ raupja un nenotēs- obruņo- ta laipa. Vēlās vakara un ag- nākslas rīta stundās jūs tur redzē- ēgarām sit pastaigājamies modernās rītu ie- pastalās iemaukušos, samērā dā ode- neveselīgu, bet garīgi modru katram jaungaitnieku — jaunradi. Ja — un jūs tam uzmanīgi tuvosities un av di- gaisā izzīmēsit pāris etnografis- zināmos ki pareizus rakstus, piekrītošs galvas mājiens nozīmēs jūsu palī- uzņemšanu šajā ievērojamā aitnieki trimdas klubā.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .

LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAILAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.
Sveiciet AR ZIEDIEM!
LOTUS

UNIVERSITY OF TORONTO
Royal Conservatory of Music
Boyd Neel, Dean
SCHOOL OF MUSIC • Ettore Mazzoleni, Principal
RUDENS SEZONA SĀKAS 3. SEPT.
KLAVIERES. ĒRĢEĻES. BALSS. RUNĀŠANAS MĀKSLA. OPERAS. TEORIJA. ORĶESTRA INSTRUMENTI.
SPECIĀLI KURSI APDĀVINĀTIEM AUDZĒKŅIEM.
Konservātorijai nodaļas visās pilsētās.
Tuvāka informācija saņemama:
Registrar, 273 Bloor St. W. (galvenā ēkā) 928-3797 vai Supervisor of Branches, 460 Avenue Rd. — WA 1-8958.

PALĒTINĀJUMS PAGARINĀTS LĪDZ 30. AUGUSTAM
SMITH - CORONA, Inc. izsludina rudens skolas sezonai Amerikas labāko un visizplatītāko rakstāmmašīnu GALAXIE, portable, Latvian ar vienreizēju cenas pazeminājumu:
parastā cena ..... $ 157.78
pasūtinot līdz 28. augustam reizē ar samaksu net. .... $ 99.50
plus tax ..... $ 3.00
Galaxie ir vienīgā mašīna Amerikā apbalvota ar „guaranteed for good housekeeping", tai ir pilna 5 gadu garantija.
Šāds palētinājums agrāk nekad nav bijis, nezinām arī, vai vēl kādreiz būs. Pēd. gados mašīnu cenas cēlušās par 30%, tās noteikti turpinās celties. Ar Galaxie - Latvian var netraucēti rakstīt angļu, vācu un citās valodās. Piegādājam arī uz Kanadu.
LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332, Waverly, Iowa.

VENUS
PUĶU VEIKALS
Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
Latviešu keramika.
Adas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅS

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9 vak., sestdienās no pl. 1 līdz 6 vakarā.
IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
VALUDE
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.
A. LAGUNS
APKUĶU IERIKOTĀJS
204 Oakwood Ave.,
LE 1-6583, Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
VĒSTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES
GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

✝

Zuzanna Grodnis, dzim. Dzanuška,

dzim. 1881. g. 6. oktobrī Balvu pagastā, traģiskā nāvē mirusi 1963. g. 3. augustā Bramptonā.

Viņu mīļā pieminā paturēs:

BĒRNI, MAZBĒRNI un MAZMAZBĒRNI.

Vēl dabūjamas sekojošas Melvaton izd. 45 RPM
SKAŅU PLATES
$ 2.80 gabalā —
2501 — Mazā vēstulīte. Draugs, nejautā. Vēl reiz to dzirdēt. Gājputni.
2502 — Karaviru atmiņas. Meitu māte bēdājās. Es vēlos mājās pārnākt. Nejausim ieročiem rūsēt
2503 — Latvju meitene. Par velti gaidīts. Vēlreiz, draugs, nāksi tu. Neskumsti meitenīt.
2505 — Kad vēl puika biju es. Lai tā būda rūc. Sirmgalvja stāsts. Olgas polka.
EP — 401 — Baltā roze. Tautiets mani pavadīja Viltīgās acis. Dzīves ratiņš griežas. ..
EP — 402 — Trīs vītušas rozes. Rudzpuķu zieds. .. Viens balts — otrs sārts. Gaujmalas lakstīgala.
EP — 403 — Vecā kokle. Gaujas laivinieks. Tavas maigās rokas. Havajas melodija.
EP — 417 — Dzintra. Zilais lakatiņš. Vienreiz laimējas — otrreiz ne. Vai būtu daudz, ja man ļauts.
305 — 306 — Cauri pilsētai. Puķu pārdevēja. Labvakar. Cik dzīve skaista.
313 — 314 — Sniega pārslas. Dziesma tevi sauc. Tu saules stars. Jaunības ugunskurs.
6201 — Smolandes meitenes. Rudzpuķu zieds. Dziesmotā Rīga. Par vēlu, draugs.
311 — 312 — Donna Klara. Jaunā Bābele. Lauku romantika.
2504 — Zuzi - Zuzanna. Zem Rīgas liepām. Lai meiča atsaucas. Stedi - Redi.
Katra plate maksā $ 2.80 + 3% tirdzniecības nodoklis Ontario dzīvojošiem.
Pasūtinot pa pastu, jāpieskaita 20 ¢ pārsūtīšanas izdevumiem.
DV grāmatnīca, 123 Huron St., Toronto 2-B Ont,. Canada.

RAKSTI JAUNATNEI
INES
Dāviniet svētku, dzimšanas un vārda dienās.
Gada abonements resp. 6 burtnīcas tikai $4.-. Pieprasiet paraugnumurus. Naudu un pasūtinājumus adresēt:
MĒS saimniecības daļai,
E. Šteinbachs,
2308 DRUMMOND RD., Niagara Falls, Ontario.

PĀRSŪTĀM NAUDU UZ LATVIJU
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
DV SAINIŠU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT CANADA.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS
Angelika Gailite — CEĻINIECE, pieredze un vērojumi 4.20
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas ..... $ 3.20
A. Niedra — LĪGAVA UN SIEVA, romāns 3.80
I. Grebzde — IELEJĀ SAGRIEZAS PUTENIS, romāns 3.80
G. Janovskis — SŌLA, romāns 3.60
M. Kovaļevska — GAURU GAIĻI, romāns ..... $ 4.50
D. Di Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns 3.60
S. Lazdiņa — CEĻA GALĀ, romāns 3.80
L. Pērjupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti 3.50
Dr. T. Dūlijs — DEGOŠAIS KALNS 4.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns 4.50
E. Kore — JAŅU VAINAGS, stāsti un noveles 3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas 3.20
E. Mednis — ZVAIGZNES STIGO, romāns 4.50
Z. Lazda — STARU VIESULIS, dzejoļi 4.00
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi 3.50
Z. Avotiņa — MADARAS, dzejoļi 2.75
H. Elgasts — ZVAIGŽŅOTĀS NAKTIS, romāns 5.00
Prof. P. Dāle — GARA PROBLĒMAS 3.60
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase 2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns 3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns 3.90
Alfrēds Bērziņš — LABIE GADI 5.00
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti 3.00
Felikss Cielēns — LAIKMETU MAIŅĀ, II daļa 7.00
Valentīns Pelēcis — RIETĀ, dzejoļi 3.80
Ivanda Kaija — DZINTARZEME, romāns 4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi 3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi 3.60
A. H. Tamsāre — VIENA LAULĪBA, romāns 4.00
Guntis Zariņš — DVĒSEĻU BOJĀ EJA, romāns 3.20
Upsalas skol. un Gēteborgas skautu izd. — BĒRNI, SPĒLĒSIM TEĀTRI 1.50
Verners Tepfers — SENATNEI UN MAKSLAI, apceres 4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns 3.80
V. Čika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti 3.00
Jānis Sarma — TĀDA IR DZĪVE 2.50
Vilhelmine Balodis — DZEJU IZLASE 3.50
Alfreds Dziļums — ZEME DZĪVO, romāns 4.50
— SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA 5.00
James Street — RĪTDIENAS PLAUJA, romāns 5.20
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS I d. 7.80
BRIEDIS, dzīves stāsts 0.85
DV GRĀMATNĪCA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

ALFRED ŠTIKUTS
REALTOR
481-0431
92 Mt. Pleasant Rd. Toronto 7.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
4 Richmond Street East, Toronto 1, Ontario,
Tel. EM 6-5946.
Suite 213
RO 6-8354 (mājās).
Atvaļinājumā no 18. augusta — 2. septembrim. Steidz. gad. zvanīt Ness & Ness, EM 6-8996.

ŪDENSLIDĒJAM
HARIJAM KNĒVEM
no Toronto
DARBU PIEDĀVĀ
ekspedīcija dienvidos.
Rakstīt G. L., Box 25, Stateline 1, Newada, USA.

IZDARA
APMETUMA DARBUS
par ziemas cenām.
Liek arī grīdas plates
Zvanīt 769-8280, Toronto.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus līdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800.
445 Pape Ave., Toronto.

ESTD 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēŗu mājās.

IZĪRĒJAMAS
2-3 ISTABAS ar virtuvi
pilsētas austrumos.
Zvanīt HO 5-6825, Toronto.

F. Rosay
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANES BIROJS
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

KAS? KUR? KO? TORONTO

PARTIKA - DELIKATESES
LITTLE RĪGA — delikatešu veikals LE 4-8974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās bufetes.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. J. un A. MIĶELSONI.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

VIKING DELICATESSEN
1077 Bathurst St. (pie Dupont). Tālr. LE 2-9068.
DELIKATESES, KŪKAS, TORTES, IMPORTETAS ŠOKOLĀDES UN KONSERVI. EMILIJA un GEORGS DUMPES.

ERIC'S DELICATESSEN
375 BROADVIEW AVE (PIE GERRARD) HO 1-4473
atvērts līdz pl. 9 vak.
ERIKS OZOLIŅŠ

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
REALTOR
BĒRZIŅŠ Realty Limited
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — OBLIGĀCIJAS
APDROŠINĀŠANA — NOTĀRS
LE 4-8447, TORONTO. 316 Harbord St.

DAŽĀDI
RPM ELECTRIC
ELEKTRĪBAS UZŅĒMUMS
160 Woburn Ave., Toronto 12.
Labo un atjauno elektrisko installāciju. Ierīko jaunus degpunktus, slēdžus, skaitītājus u. c.
Garantēts darbs. Rūdolfs Purvs HU 3 1640.

Alder's Esso Service HO 6-0496
1151 QUEEN ST. E.
Atlas riepas un baterijas. Lubrikācija, „Undercoatings" un remonti. Atvērts 24 st. katru trešo nedēļu.
LAIMONIS ALDERS.

Benjamin Film Laboratories Ltd. EM 3-6496
51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.
Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaide

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. OX 9-7143
2902 DANFORTH AVE. Televizijas aparāti Stereo
Ledusskapji, veļas mašīnas, veļasžāvētāji. Elektriskās plītis
Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS

Laimon's Auto Service TEL. 466-0540
603 GERRARD ST E. (pie Broadview Ave.)
DAŽĀDU VEIDU AUTO REMONTI, SMĒRĒŠANA un EĻĻAS MAINĪŠANAS. DARBS GARANTĒTS.
LAIMONS MAROVSKIS.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS SCARBORO
FLAMINGO FLORISTS
2363 Eglinton Ave. East, Eglinton - Kennedy Plaza.
ZIEDI, ZIEDU SAKĀRTOJUMI. TROPISKI STĀDI.
PL 9-0651, ANNA RONIS, PL 9-1875, mājā AT 2-1235.

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Z. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

VIEGLATLĒTIKAS MEISTARSACĪKSTĒS

Šī gada Kanadas latviešu vieglatlētikas meistarsacīkstēs un Viļa Rozenberga piemiņas balvu izcīņā piedalījās vieglatlēti no Toronto, Otavas, Londonas, Hamiltonas, Bramptonas, kā arī ASV.

200, 400, 800 m skrējieni risinājās Toronto Bīča laukumā, bet visas pārējās disciplīnas — labi iekārtotajā Sidrabenes vieglatlētikas laukumā, kas ļāva reālizēt labus rezultātus.

Vīriešu sacensībās Viļa Rozenberga piemiņas balvu ieguva Juris Pūce, bet sieviešu grupā grandrapidiete Līga Tālberga, kas balvu izcīnīja arī pagājušā gadā.

Sacensībās bija daudz labu sasniegumu un reālizējās arī viens jauns Kanadas latviešu rekords, ko 60 m skrējienā ar 8,1 sek. iespēja Ilga Āboltiņa. Vispār Kanadas jauno meiteņu rezultāti bija krietni un pašreizējai šī kontinenta spēlīgākai atlētei skriešanās un lēkšanās — Līgai Tālbergai ir radusies nopietna konkurence. Neredzēti tālu mūsu sacīkstēs aizlidoja Jura Pūces grūstā lode — 16,04 m. Pirmo reizi skatījām Otavas vidusskolu meistaru Juri Zivtiņu, kas ir spējīgs vieglatlēts. Iepriecināja arī citu sasniegumi un, liekas, ka vieglatlētika Kanadā dalībnieku skaitā un rezultātos krietni gājuši uz priekšu.

Sacensību tehniskie rezultāti.

Vīriešu sacensībās: 100 m skrējiens — J. Eichmanis 11,6; J. Zivtiņš 11,7; V. Priedītis 12,0. 200 m skrējiens — J. Zivtiņš 24,3; V. Priedītis 24,4; J. Priedītis 24,6. 400 m skrējiens — K. Virkavs 55,8; J. Priedītis 56,1; A. Šņore 59,0. 800 m skrējiens — A. Šņore 2:12,5; K. Virkavs 2:16,8. Tāllēkšana — J. Zivtiņš 6,35; I. Pommers 6,11; I. Zvaigznīte 6,07. Augstlēkšana — E. Petmanis 1,71; V. Treiguts 1,60; I. Zvaigznīte 1,55. Trīssoļlēkšana — J. Zivtiņš 12,52; I. Zvaigznīte 12,37; J. Priedītis 10,68. Lodes grūšana — J. Pūce 16,04; Z. Ildens 12,99; I. Zvaigznīte 11,32. Diska mešana — J. Pūce 42,18; I. Zvaigznīte 36,10; A. Bergvalds 34,92. Šķēpa mešana — R. Miķelsons 55,67; I. Zvaigznīte 51,30; J. Pūce 44,40. Veseŗa mešana — E. Poltraks 37,65; J. Pūce 34,38; Z. Ildens 30,89; A. Bergvalds 30,89.

Sieviešu sacensībās: 60 m skrējiens — L. Tālberga 8,0; I. Āboltiņa 8,1; K. Gulēna 8,3. 100 m skrējiens — L. Tālberga 13,2; I. Āboltiņa 13,4; L. Stūre 13,8. K. Gulēna 13,8. Tāllēkšana — L. Tālberga 4,80; G. Gūtmane 4,69; I. Āboltiņa 4,51. Augstlēkšana — K. Gulēna 1,40; L. Tālberga 1,40; V. Ādmine 1,30. Lodes grūšana — N. Tomase 9,96; L. Avotiņa 9,10; V. Ādmine 8,61. Diska mešana — N. Tomase 27,89; V. Ādmine 23,47; K. Gulēna 19,87. Šķēpa mešana — K. Gulēna 27,99; L. Avotiņa 25,42; V. Ādmine 20,44.

Ziemeļamerikas latviešu tenisa meistarsacīkstes

Sacensības notiks no 31. aug. līdz 1. sept. Klīvlendā, Ohio, W 49 Lake Front, Buckley (Edgewater Park), kas atrodas starp ezeru un West Memorial Shoreway. Sacīkšu sākums 31. augustā, plkst. 10 rītā (pēc vietējā laika). Pieteikšanās uz vietas pirms sacensībām. Spēlētājiem jāpaņem līdz savas tenisa bumbiņas.

Tuvāka informācija saņemama no sacīkšu vadības, rakstot: I. Zebeliņš vai R. Upe, 11720 Edgewater, Lakewood 7, Ohio. (Tel. AC 6-2574).

Anglikāņu kongress un – mēs

Šķietami maz mums, kā latviešiem, varētu būt kopēja ar šo kongresu: mēs neesam anglikāņi, anglikāņu baznīca tikai daļēji ir saistīta ar Eiropu. Pa lielākai daļai tās darbības lauks ir Britu Kopvalsts, kā arī anglo-sakši Sav. Valstīs. Tomēr kā kristieši esam saistīti savā starpā ar visiem kristiešiem visā pasaulē, kā tas arī kongresā jau daudzkārtīgi ir uzsvērts.

Kongress sākās ar svinīgu dievkalpojumu 13. aug. vakarā Maple Leaf Garden's telpās. Atrast baznīcu visā pasaulē, kas spētu uzņemt tos 17.000 dievlūdzējus, kas šeit bija sapulcējušies, nav viegli.

Jau pusotras stundas pirms sākuma pēdējā vietiņa bija aizņemta, neskaitot vairāk kā 1000 garīdzniekiem un citiem delegātiem paredzēto vidus telpu. Kas radzējis karalienes kronēšanu Londonā, varēja izjust līdzīgu noskaņojumu kā toreiz arī tādā ziņā, ka, gaidīšanai ieilgstot, ļaudis būtu varējuši skaļi atļaudīs būtu varējuši skaļi attaisnoties uz katru nejaušu laika kavējumu. Tomēr visi 17.000 nocietās visnotaļ pienācīgā godbijībā un ieturēja tādu arī pa visu gaŗā un pilnīgā, īsti anglikāniskā dievkalpojuma laiku, t. i. nodziedot visai gaŗas dziesmas, noklausoties tādos pašos lasījumos un 2 spredikos, tāpat arī 750 balsu koŗa sniegumos. Pat pašās beigās neviens nesteidzās mājup, kā tas dažkārt mēdz būt, atstājot dievnamus. Tiešām, šie 17.000 torontiešu vien jau pelna, ka mēs tos atzīmējam un godam pieminam!

Tas pats arī jāsaka par pašu kongresu, sevišķi, ja ievērojam tā lietišķi tvertos galvenos tematus: proti, baznīcas sūtība pasaulē: reliģiskā, politiskā un kultūrālā frontē. Vārds „frontē" ir visai zīmīgs un liek sajust šīs sanāksmes svaru un raksturu.

Jādomā, ka pie kongresa slēgšanas tiks publicēti attiecīgie lēmumi un liecinājumi, kas visās kristīgās pasaules garīgajos laikrakstos. Pašlaik ik dienas parādās attiecīgas ziņas laicīgajā presē, un, jāsaka, ka tās kalpo vairāk varbūt sensācijai nekā pašai lietai un var izraisīt greizu spriedumu par kongresu kā tādu. Saprotams, ka šeit ir savi dažādi novirzieni jaušami: Tā pati britu, t. i. pa lielākai daļai pati augstākā vadība, šķiet visai piesardzīgi un centīgi ieturēt mieru un sadarbību, cik vien tālu un plaši tas būtu iespējams.

Toties arvien paceļas tad arī balsis, kas prasa vairāk noteiktības un skaidrības visās augstā minētajās frontēs lai tās neizvērstos par „Mažino - līniju." Zīmīgā kārtā tās parasti nāk no Sav. Valstīm, kā arī Kanadas delegātu puses, kur ļaudis jūtas drošāki pret visām varbūtībām. Tāpat arī visai apdraudētā Indija necieš klusu. Vispār jaunkristieši laprāt ņem vārdu, un mēs mācāmies atšķirt šo bazūnu balsis no tā, ko parasti lasām par šīm bijušām kolonijām tautām dienas presē. Tieši šo jaunkristiešu apziņā un mums apsveicamā stāja liekas īpaši attaisnojam šī apskata virsrakstu: Anglikāņu kongress un — mēs! Visā visumā iespaids ir tāds, ka kopš Otrā pasaules kaŗa kristieši visā pasaulē, pareizāk sakot, viņu garīgie vadītāji ir pagājuši lieliem soļiem uz priekšu. Nekur, piem., bijušie misionāri un īstie kultūras nesēji neuzsver vairs savu pirmdzimtību, bet noteikti stāv par ikvienas tautas tiesībām uz brīvu attīstību, lai Kristus gara vadībā visi izkopjam un liekam lietā savas dažādās Radītāja dāvanas cilvēces kopējai svētībai.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

GRAND RAPIDI (Mich.)

⊙ Grand Rapidu Latviešu biedrības skolotāju kopas organizētie skolu jaunatnes un sporta svētki notika 10. augustā Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes lauku īpašumā. To labu izdošanos sekmēja ne tikai jaukais laiks, bet arī kupla jaunās un vecās paaudzes līdzdalība. Īsus svētvārdus teica māc. Kr. Hermanis, sekoja skolēnu koŗa dziesmas V. Lībanta vadībā, lielo un mazo bērnu vingrojumi (vadīja Ed. Avots un A. Lībante) un M. Ozoliņas-Vīdneres deklamāciyas skaļruņi. Dekorātīvu ainu uzbūra Grand Rapidu un Kalamazū tautas deju kopējā grupa, kad tā uzvirpuļoja svētku laukumā un nodejoja vairākas tautas dejas. Varbūt tā bija skaistākā šīs jauniešu dienas daļa, par ko pateicība skolot. E. Brūnai.

Bija vairākas novietnes, kuŗas vadīja piedzīvojuši darbinieki un, vērtējot bērnu sekmes, piešķira dažāda veida godalgas. Pasaku un mīklu valstībā pirmās godalgas saņēma I. Birze, P. Graube, A. Graube, D. Riekste, bet otrās godalgas D. Graube, J. Balks un V. Lazdiņš. Dziedāšanā 1. godalgu piešķira A. Graubei, D. Riekstei, bet 2. godalgu Ed. Zadvinskim un P. Graubem. Zīmēšanā bērni bija iedalīti dažādās vecuma grupās un no visjaunākajiem 1. godalgu saņēma I. Birze 2. g. A. Sarma, 3. g. R. Didrichsone un E. Rumbergs; jaunākajiem 1. g. ieguva B. Zāģere 2. g. R. Pastars 3. g A. Graube un P. Graube; no vidēja vec. 1. god. M. Rozenbergai, 2. g. L. Balkai un 3. g. V Liepiņai; vecāko bērnu grupā godalgu izpelnījās. J. Rumberga. Veiklības rotaļas guva bērnu patiesu interesi, bet šinī nozarē vērtēšanu neizdarīja. Minēšanas sacensībā jaunāko grupā no 5-10 gadiem vistuvāki, nosakot konfekšu skaitu traukā, īstenībai tika E. Rumbergs, bet ar mazāko kļūdu, nosakot lapaspušu skaitu grāmatai Lāčiša Pū, brīnišķigie piedzīvojumi, uzvarēja P. Lazdiņš. Grupā no 10-15 gadiem līdzīgā sacensībā uzvarēja V. Liepiņa, kuŗa ieguva saldumus, un A. Bandenieks, kuŗš saņēma J. Sarmas grāmatu Negantnieks.

Tālāk risinājās sporta sacensības, kuŗās dažādu vecuma grupu pārstāvji uzrādīja jo ieprieciņošus rezultātus.

Sekoja deju un rotaļu prieki, bet vēlā laika dēļ tos drīz nācās izbeigt. Par bērnu un viesu pacienāšanu rūpējās visai gādīgas rokas H. Jansones vadībā, bet vairākas kastes atspirdzinošus dzērienus bērniem bija dāvājis latviešu benzina pārdotavas vadītājs A. Krūmiņš.

⊙ Rietumu Mičigenas universitāti Kalamazū beiguši Grietiņa Nille ar mastera gradu (Master of Arts) un Paulis Ošenieks ar bakalaura gradu (B. of Science). Abi viņi ir no Grand Rapidiem.

V. Z.

NAĪVA TICIBA

„Kur ir Kārlis Ulmanis?" laikraksts „Chicago Tribune" svētdienas numurā, kas iznāk 1.250.000 eksemplāros, jautā Jānis T. Kursa, informēdams, ka krievu deportētā Latvijas pēdējā ministru prezidenta liktenis nezināms jau 23 gadus. Laikraksts publicē arī Ulmaņa attēlu.

Padomju okupantu padzīšanu no Baltijas valstīm „Chicago Sun - Times" slejās pieprasa G. Prokuta. „Ja Apvienotās Nācijas nopeļ koloniālismu Dienvidafrikā, tad jānolād arī Pad. Krievijas koloniālisms Lietuvā, Latvijā un Igaunijā," raksta min. autors.

„Naīvs ir tas, kas tic Pad. Savienības līgumiem," laikrakstā „Chicago's American" deklarē Ādolfs Blākis, brīdinādams Sav. Valstis no atomspridzinājumu pārtraukšanas līguma ar Krievu necilvēkiem.

Redaktors: „Vai jums ir kādas dāvanas saost labas ziņas?"

PĀRKĀPTS SVARĪGS PRINCIPS

Kopš Džordža Vašingtona laikiem visas pasaules politiskie bēgļi Sav. Valstis ieskatīja par patvēruma vietu, kur nokļūstot, tie varēja būt droši no vajātājiem. Tāpat visu zemju ticīgie, kuŗus vajāja majoritāte viņu ticības dēļ, šeit atrada drošību. Nereti tirannijas zemes centās bēgļus dabūt atpakaļ. Tādi gadījumi ņotikuši arī ar latviešiem, kuŗi piedalījušies 1905. gada revolūcijā, bet cara ochrankas pūles allaž palika bez sekmēm, kaut arī tā centās pierādīt, ka brīvības cīnītāji ir kriminālisti, kuŗi apzaguši banku, vai izdarījuši citādus kriminālus pārkāpumus. Patvēruma tiesības ASV vēsturē ir iesakņojušās vairāk kā 200 gadus. Lai ateramies visus dumpiniekus — poļus, lietuviešus, latviešus, somus, krievus un daudzu citu tautību politiskos bēgļus, kuŗi šeit ieradās pēc dažādām revolūcijām. Pēdējos gados tādi bija ungāru patrioti un nesen — varonīgie kubieši.

Nupat patvēruma tiesību princips Savienotajās Valstīs saņēmis smagu triecienu. Prezidents radīts ar Venecuēlas bijušā diktātora Pereca Himenesa gadījumu. Diktātors pēc viņa valdības gāšanas ieradās ASV un izlūdzās asila tiesības, kuŗas tam arī piešķīra. Tagad, uz ārlietu departamenta spiediena pamata Himenezam tās atņemtas. Viņu izdos (pirms tiesāšanas!) Venecuēlas tagadējai valdībai, kuŗa viņa režīmu gāza, tātad — ienaidniekam. Venecuēlas valdība pārmet Himenesam naudas piesavināšanos, minot lielāku summu.

Manuprāt, latviešu trimdiniekiem Himeness ir tikpat nesimpatisks kā venecuēliešiem. Ir šī principa kaut kādu acumirklīgu ārpolitisku apsvērumu dēļ?

Lai būtu kā būdams, lēmums par Pereca Himenesa izdošanu ir nepatīkams katram, kuŗš mīl brīvību un atzīst patvēruma tiesības. Ja bezpartejiska tiesa atzītu, ka diktātors tiešām piesavinājies valsts naudu, šo naudu varēja apķīlāt un pēc lietas noskaidrošanas atdot Venecuēlai. Nodot cilvēku bez tiesas viņa ienaidniekam ir nelaimīgs lēmums. Tam var sekot citi, vēl nelaimīgāki, un tāpēc katŗs patriotiski noskaņots amerikānis šo pārsteidzīgo lēmumu nožēlo.

Meteors.

SPIEGI, NODEVĒJI . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

Četri no amerikāņu nodevējiem (Mūlers, Kaskio, Francs un Dorejs) bija karavīri armijā vai gaisa spēkos, izdevuši noslēpumus, kas viņiem bijuši pieejami dienesta darīšanās. Britiem šāds gadījums ir viens — lidotāju virsnieks Raits (Wraight).

Daudzi no šiem nodevējiem vai aizbēdzējiem varēja sniegt pretiniekam tikai nelielas detaļas ar tehnisku nozīmi. Retāk nodevēji nāk no tādiem, kuŗi ar savu uzticēto dienesta stāvokli un pieeju noslēpumiem varētu iespaidīgi ietekmēt valsts pasākumus. Amerikāņu sarakstā nav neviena tik svarīga nodevēja kā Donalds Meklīns. Citādās būtu stāsts, ja Harija Dekstera iespaidojumi valsts bankā kaŗa un pēckaŗa gados nāktu atklātībā. Deksters pēkšņi mira, kad apsūdzību cilpas savilkās ap viņu ciešāk.

No britiem un amerikāņiem, kas nodarījuši lielāko postu savai valstij, (vai vēl nodara Maskavā), ir maz pazīstamais amerikāņu profesors Helperins. Ar lielu pieredzi Latīņu Amerikas attieksmēs un kā profesors Bostonas universitātē, kaŗa laikā tika iesaistīts stratēģiskā dienesta birojā (Office of Strategic Service), kas ir priekšpulks Central Intelligence Agency, un viņa pārziņā bija Vidus- un Dienvidamerika. Kad viņš parādījās Maskavā, atklājās, ka strādājis komūnistu partijai par labu kopš 1931. g. 22 gadu neatklātās aizkulišu aktīvitātes ilustrē faktu, cik grūti arī britu slepenajam dienestam atklāt savus nodevējus. Puse no britu un amerikāņu sarakstā minētajiem darbojušies 5 vai vairāk gadus, pirms viņu darbība atklāta. Nodevēji — kā Sobels, Krogeri un Dr. Soblens — bijuši aktīvi 12, 13 un pat 16 gadus, britu Bleiks 8 gadus.

Patiesībā ir tāda, ka nodevēju atklāšana daudz atkarājas no krievu spiegu dienesta. Katrs padomju pārbēdzējs paveŗ caļu jauniem arestiem. Daudzi arestētie atklāj savus līdzstrādniekus.

Guzenko pārbēgšanas rezultātā tika notiesāti astoņi kanadieši, atmaskots Alans Meijs un 17 diplomāti tika izraidīti no daudzām valstīm pasaulē. Fuka arestēšana atklāja Golda - Gringlasa - Sobeļa darbību un piespieda Krogerus pārcelties uz Angliju. Hejhanena pārbēgšanas rezultātā nāca uz pēdām krievu spiegam — pulkvedim Rudolfam Abelam.

Daudzie atklājumi reizē liecina, cik biezu spiegošanas tīklu krievi ir uzmetuši Rietumiem. Ja aukstā kaŗa sākuma gados krieviem bija nepieciešami atomu noslēpumi, kad krievi bija tālu aizmugurē šinī nozīmē; vēlāk viņi tiecās pēc militārās informācijas, — tad pēdējā laikā viņi uzsvaru likuši uz diplomātisku un spiegošanas noslēpumu iegūšanu.

Lai noslēpumu dienesta darbība paliktu noslēpumā, tas nevar atbildēt uz daudziem pārmetumiem. To nevar darīt arī britu M. I. 5 un M. I. 6, bet kaut pavirši ieskats faktu salīdzinājumā liecina, ka britu „intelligences dienests" nav sliktāks kā ASV un Padomju Savienības, lai gan neviena puse nevar lieties: „Mans drošības dienst ir labāks nekā jūsējais."

MŪSDIENU . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Augusi rakstīšanas rutīna, domas gājušas dziļumā, tomēr vairums pēdējā laika dzejoļi gluži labi iederētos trīsdesmito gadu krājumos. Piemēram—

Pie upes (89. lapp.) ir it kā
Pie upes no Rīta balādēm vai Mākoņu
dzirnām paņemts; kā jaunums
ieskanas vienīgi gadu bagātības
un svešuma akordi:

Pie upes
Tuvojas saule ar smaidu
Pūpols plaukst pelēks un
maigs.
Upę lauž ledu kā skaidu,
Aizvej, lai aizmirst to laiks.
Krastā es stāvu un raugos,
Raugos kā ūdeņi plūst;
Nav vairs neviena, kas
draugos,
Kas manim līdzinieks kļūst.
Gadiem jau krastmalā
gaidu,
Ziemas un vasaras iet...
Saule nāk, dāvina smaidu—
Smaids šis kā lāsteka
šķiet.

Lai kā, Pēteŗa Aigara jauno dzejoļu grāmatu patīk palasīt, jo tā pasaulei liek skanēt, smaržot un zaigot. Tā izkliedē svešuma un ikdienas miglas, un man pašam arī gribas dziedāt kā trubadūram, jo —

Dziesma kā sidraba saite
Sauli ar pasauli sien.

(88. lapp.).

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

NEDĒĻAS NOGALES PAVADIET
„Happy Hills" parkā
Informācijai
zvaniet LE 4-0563, Toronto.

Uz DV salidojumu Kičenerā

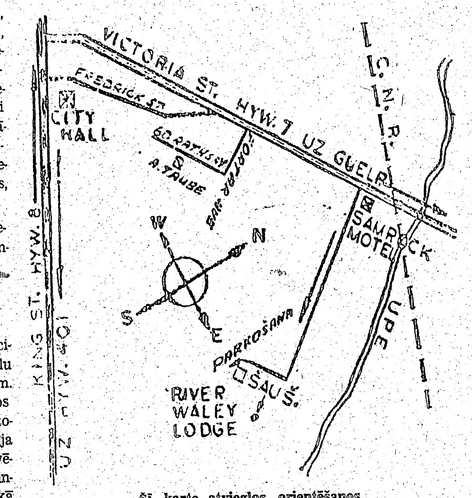

Šī karte atvieglos orientēšanos.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

25. augustā plkst. 11 dievkalpojums Andreja baznīcā.

1. septembrī plkst. 3 p.p. dievkalpojums Andreja baznīcā.

8. septembrī plkst. 11 no rīta Kapu svētki latviešu kapsētā.

Sidrabenes bērnu nometnes slēgšanas dievkalpojums sestdien, 24. augusta vakarā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

25. augustā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Jāņa baznīcā.

1. septembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Jāņa baznīcā.

8. septembrī Kapu svētki.

15. septembrī, plkst. 2 p. p. jaunceļamā dievnama pamatakmens likšanas dievkalpojums — 200 Balmoral Ave.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

25. augustā plkst. 2,30 pēc p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

25. augustā, plkst. 5,00 pp. dievkalpojums

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā. Oxford un Colborne St.

25. augustā, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 930 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C., tel RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

1. septembrī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

14. septembrī, plkst. 6 vakarā dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais bazārs.

MONTREALĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa kalpojums.

25. augustā plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums.

1. septembrī dievkalpojums nenotiks.

Māc. Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 28, P. Q. Telef. 484-8384.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

1. septembrī, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē.

15. septembrī, plkst. 2 p. p. Montreālā Presbiteriāņu baznīcā.

29. septembrī, plkst. 2 p. p. Prebiteriāņu baznīcā.

Jauniešus, kas vēlas 1964. g. maijā iesvētīties, lūdz pieteikties pie mācītāja.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3908.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu gaŗums 1350 — Otavas raidītājs.